

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

ROČNÍ OPERAČNÍ VYHODNOCENÍ

OPLZZ 2010

ZÁVĚREČNÁ EVALUAČNÍ ZPRÁVA

- SYNTÉZA DOSAŽENÝCH VÝSLEDKŮ

PODPORUJEME VAŠI BUDOUCNOST

www.esfcr.cz

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Tato zpráva je výstupem ze zakázky "Roční operační vyhodnocení OPLZZ 2010" spolufinancované z prostředků Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu ČR.

Zadavatel:

Ministerstvo práce a sociálních věcí

Na Poříčním právu 1

128 01 Praha 2

Zpracovatel:

IREAS centrum, s.r.o.

Sídlo: Mařákova 292/9, 160 00 Praha 6

Kanceláře: Štěpánská 16, 110 00 Praha 1

E-mail: ireas@ireas.cz

1. června 2011

Praha

Obsah

SEZNAM ZKRATEK	4
EXECUTIVE SUMMARY	5
ÚVOD.....	8
1. METODOLOGICKÝ PŘÍSTUP	8
2. VÝSLEDKY HODNOCENÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT OPLZZ	9
DOSAŽENÝ POKROK V IMPLEMENTACI PROGRAMU	9
<i>Celkové zhodnocení vývoje OPLZZ v rámci vyhlášených výzev v roce 2010</i>	<i>9</i>
<i>Finanční Pokrok implementace OPLZZ v roce 2010</i>	<i>9</i>
<i>Věcný Pokrok implementace OPLZZ v roce 2010.....</i>	<i>11</i>
METODIKA A VÝPOČTY SPECIFICKÝCH INDIKÁTORŮ DOPADU OPLZZ	14
<i>Efektivnost podpořených projektů</i>	<i>14</i>
<i>Efektivnost strategií a politik v oblasti LZZ</i>	<i>16</i>
3. VÝSLEDKY HODNOCENÍ SPECIFICKÝCH TÉMAT OPLZZ DLE PRIORITYCHŮ OS.....	17
PRIORITYCHŮ OSA 1 - ADAPTABILITA	17
<i>Hodnocení potenciálu výzev v prioritní ose 1.....</i>	<i>17</i>
<i>Typy projektů s nejvyšším potenciálem v prioritní ose 1.....</i>	<i>18</i>
PRIORITYCHŮ OSA 2 – AKTIVNÍ POLITIKA TRHU PRÁCE	19
<i>Vymezení a realizace aktivit v oblasti podpory 2.1 Posílení aktivních politik zaměstnanosti ...</i>	<i>19</i>
<i>Zhodnocení oblasti podpory 2.2 Modernizace institucí a zavedení systému kvality služeb zaměstnanosti a jejich rozvoj.....</i>	<i>20</i>
PRIORITYCHŮ OSA 3 – SOCIÁLNÍ INTEGRACE A ROVNÉ PŘÍLEŽITOSTI	21
<i>Provázanost a překryvy podporovaných aktivit oblastí podpory v prioritní ose 3</i>	<i>21</i>
<i>Podpora realizace sociálních služeb v rámci globálních grantů a Individuálních projektů krajů</i>	<i>22</i>
<i>Pokrok v oblasti podpory 3.2 - Podpora sociální integrace příslušníků romských lokalit</i>	<i>23</i>
PRIORITYCHŮ OSA 4 – VEŘEJNÁ SPRÁVA A VEŘEJNÉ SLUŽBY	24
<i>Přínos pro zvyšování kvality a transparentnosti veřejné správy.....</i>	<i>24</i>
<i>Vliv na snižování administrativní zátěže veřejné správy.....</i>	<i>25</i>
<i>Přínos projektů prioritní osy 4.....</i>	<i>26</i>
PRIORITYCHŮ OSA 5 – MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE	26
4. SYNTÉZA DOPORUČENÍ PRO DALŠÍ IMPLEMENTACI OPLZZ.....	27
<i>Klíčová doporučení v oblastech implementace s největším potenciálem dalšího rozvoje OPLZZ</i>	<i>27</i>
<i>Specifická doporučení vztahovaná k průřezovým i dílčím aspektům prioritychů os.....</i>	<i>42</i>
5. ZKUŠENOSTI Z ROV 2010 A NÁMĚTY TÉMAT PRO BUDOUCÍ EVALUACE.....	53
<i>Evaluace hospodárnosti programu</i>	<i>53</i>
<i>Evaluace administrativní zátěže</i>	<i>54</i>
<i>Longituduální evaluace věcných dopadů OPLZZ v ČR</i>	<i>54</i>

SEZNAM ZKRATEK

Zkratka	Význam zkratky
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
IS	Informační systém
EK	Evropská komise
ERDF	European Regional Development Fund (Evropský fond regionálního rozvoje)
EO	Evaluační otázka
ES	Evropská společenství
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
GIS	Geografický informační systém
HSS	Hospodářská a sociální soudržnost
KP	Konečný příjemce
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR
MZ	Monitorovací zpráva
NSRR	Národní strategický referenční rámec
OP	Operační program
OPLZZ	Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost
OPPA	Operační program Praha Adaptabilita
OPVK	Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost
PO	Prioritní osa
RLZ	Rozvoj lidských zdrojů
ŘO	Řídící orgán
ROV	Roční operační vyhodnocení
SF	Strukturální fondy
VÚPSV	Výzkumný ústav práce a sociálních věcí
ZS	Zprostředkující subjekt

EXECUTIVE SUMMARY

Tento dokument představuje syntézu dosažených výsledků v rámci evaluačního projektu **“Roční operační vyhodnocení Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost v roce 2010”**, jehož klíčovým cílem bylo posoudit pokrok OPLZZ v roce 2010. Aktivita tohoto projektu byly zahájeny 23. 9. 2010 a budou zakončeny předáním finální verze závěrečné zprávy a přehledné brožury s výsledky evaluace v květnu 2011.

Tento dokument poskytuje na relativně omezeném prostoru jasné, přehledné a srozumitelné výsledky a závěry vyplývající z provedených analýz v členění dle řešených témat. Smyslem je také poskytnout kompletní souhrn všech rámcových i dílčích evaluačních doporučení, včetně jejich klasifikace z hlediska významu a realizovatelnosti, pro bezprostřední využití ze strany adresátů doporučení v rámci implementační struktury OPLZZ.

Při řešení této zakázky řešitelský tým využíval několika různých typů metod. Z nutnosti ověřování vstupujících informací z více zdrojů bylo použito více metod zpracování analýz, a to jak kvalitativních, tak kvantitativních. Celkový metodický přístup vychází z nastavení evaluace a jejího rozdělení na 3 klíčové fáze:

1. Zhodnotit vývoj věcného pokroku v oblastech prioritních os 1 až 6 s ohledem na původně stanovené cíle a s důrazem na kvalitativní analýzu.
2. V návaznosti na průběžné výstupy ze zpracování Úkolu č. 1 vyhodnotit ještě komplexněji tři oblasti implementace programu, u kterých lze předpokládat největší potenciál pro rozvoj programu jako celku a dosažení jeho plánovaných cílů.
3. Vyhodnotit náměty možných témat pro zaměření evaluace v roce 2011.

Pokrok implementace celého programu v roce 2010

Zatímco v roce 2009 se program dostával teprve do tempa a byla zahajována většina projektů, v hodnoceném roce 2010 se již průběh programu postupně zrychloval. Byla zahájena realizace řady individuálních projektů a začaly být intenzivněji realizovány grantové projekty, které reagovaly na specifické podmínky a problémy ve všech oblastech pokrytých prioritními osami. V OPLZZ bylo v roce 2010 vyhlášeno celkem 16 nových výzev. Z hlediska finančního pokroku v roce 2010 došlo k akceleraci realizace projektů přijatých v rámci výzev z předchozího roku 2009 i výzev vyhlášených v roce 2010. Tempo finančního pokroku však bude nutné dále zvyšovat. Pozitivní trend ve finančním pokroku se potvrdil i postupným naplňováním stanovených indikátorů, kvantifikujících stanovené globální a specifické cíle programu i jednotlivých prioritních os. Zatím ne zcela uspokojivý vývoj lze identifikovat v případě dopadových indikátorů v oblasti zaměstnanosti žen. Tento stav byl zapříčiněn zejména vnějším vývojem v posledních dvou letech, která byla charakteristická negativními dopady hospodářské krize v ČR. V tomto období se obecně počet nově vytvářených pracovních míst snižoval, a v tomto kontextu docházelo spíše k obsazování uchazečů o zaměstnání na uvolněná místa.

Pokrok implementace jednotlivých prioritních os v roce 2010

Prioritní osa 1 – Adaptabilita - vykazuje kvalitní průběh a bezproblémové naplňování indikátorů v oblasti podpory 1.1. Významně přitom přispěly protikrizové orientované výzvy. Oblast podpory 1.2 zaměřená na restrukturalizované podniky je

jednou ze dvou oblastí podpory OPLZZ, která výrazně zaostává v plnění stanovených cílů. Důvodem je specifičnost cílových skupin.

Doporučení: *Potenciál pro další zlepšení oblasti podpory 1.1 spočívá zejména v posílení požadavku na vytváření podnikových vzdělávacích systémů. V oblasti podpory 1.2 bude třeba zrychlit celkovou implementaci, příp. částečně realokovat finanční prostředky v rámci osy.*

Prioritní osa 2 – Aktivní politiky trhu práce - řeší velmi aktuální problémy aktivní politiky zaměstnanosti a je implementována dvěma oblastmi podpor. Oblast podpory 2.1. je z hlediska finančního i věcného pokroku naplňována bez významnějších problémů, naopak oblast podpory 2.2. se jeví jako problematičtější. Hlavní důvody neuspokojivého stavu vyplývají z nízkého počtu doposud podpořených projektů způsobeným nedostatečnou kapacitou MPSV pro přípravu, realizaci a koordinaci podpořených aktivit.

Doporučení: *V oblasti podpory 2.2 bude nutné posílit struktury podporující přípravu zaměstnanců služeb zaměstnanosti, tvorby a rozvoje nestátních institucí trhu práce a širší zapojení samosprávných celků do řešení problémů zaměstnanosti včetně dalších klíčových partnerů na regionální úrovni.*

Prioritní osa 3 – Sociální integrace a rovnost příležitostí - patří mezi nejméně úspěšnější z hlediska počtu registrovaných projektových žádostí (celkem 3 296). PO3 byla rovněž nejméně úspěšnější z hlediska tempa proplácení prostředků. Přestože o výzvy PO3 je značný zájem a celkem bez problémů se daří naplňovat většinu indikátorů, tak zatím slabé naplnění lze identifikovat v oblasti podpory 3.3 v případě indikátoru „počet vytvořených pracovních míst pro znevýhodněné skupiny“. Tento stav byl zapříčiněn zejména vnějším vývojem v posledních dvou letech, který byl charakteristický negativními dopady hospodářské krize v ČR. V tomto období se obecně počet nově vytvářených pracovních míst snižoval, a v tomto kontextu docházelo spíše k obsazování uchazečů o zaměstnání na uvolněná místa.

Doporučení: *V dalších výzvách je nutné věnovat pozornost vývoji naplňování indikátoru „počet vytvořených pracovních míst pro znevýhodněné skupiny“.*

Prioritní osa 4 – Veřejná správa a veřejné služby - naplňuje bez větších problémů stanovené monitorovací indikátory. Jedná se o nejvíce heterogenní prioritní osu z hlediska zaměření výzev a projektů, které často mají velmi slabou či nepřímou vazbu na rozvoj lidských zdrojů. Specifická skupina oprávněných žadatelů, kterými jsou subjekty veřejné správy, determinuje naplňování cílů PO zejména prostřednictvím individuálních projektů.

Doporučení: *V případě individuálních projektů je nutné klást zvýšený důraz na jejich systémový a inovativní přínos.*

Prioritní osa 5 – Mezinárodní spolupráce - má pouze jednu oblast podpory, která je naplňována 64 projekty (k 5. 1. 2011, projekty s vydaným právním aktem), což je 32 % plánované hodnoty. Věcné plnění je však prostřednictvím indikátorů výstupů a výsledků naplňováno velmi uspokojivě.

Doporučení: *Věnovat zvýšenou pozornost finančnímu pokroku této prioritní osy.*

Průřezová zjištění a doporučení

I přes zjevný pokrok v čerpání podpory a uspokojivé naplňování stanovených monitorovacích indikátorů byly identifikovány některé oblasti implementace, kde by bylo vhodné provést určité úpravy za účelem zkvalitnění dosahování cílů programu a posílení jeho potenciálu.

V evaluaci programu se vyskytuje problém **dostupnosti validních dat** a informací k jednoduchému a efektivnímu vyhodnocení dopadů programu. V monitorovacím systému není detailněji podchycena problematika cílových skupin, které většinou jako jediné mohou relativně objektivně posoudit výsledky a dopady realizovaných projektů. V této souvislosti je již řešen dílčí evaluační projekt zaměřený na souvislosti problematiky cílových skupin, sběr informací o podpořených osobách, zejména s cílem získat jejich hodnocení, případně mapovat přínosy jejich podpory (zda získali pracovní místo, zda si místo udrželi, apod.). Toto doporučení navazuje rovněž na problematiku nutnosti zavedení jednotného monitorovacího systému provázaného i s ostatními operačními programy a databázemi (např. ČSSZ, aby bylo možné lehce kontrolovat, jak si podpořená osoba vede na trhu práce).

Problematika rovných příležitostí je předmětem dlouhodobého zájmu Evropské komise, což se projevuje při prosazování této tematiky v rámci víceletých strategií. Lze předpokládat, že na tyto aspekty bude kladen silný důraz i v příštím programovacím období. ČR však v této tématice v mezinárodním srovnání zatím zaostává. V případě OPLZZ má tudíž tato tematika velký potenciál v dalším rozvoji. V souvislosti s ekonomickým útlumem v letech 2009 a 2010 dostala navíc tato forma podpory další konkrétnější význam. Posílení této problematiky napříč prioritními osami 1, 3, 5 a v oblasti podpory 2.1 OPLZZ by zároveň pozitivně řešilo dosavadní neuspokojivý vývoj při naplňování hodnot některých dopadových indikátorů OPLZZ. Potenciál a pozitivní dopady rozvoje této tematiky lze dále podpořit zejména v rámci oblasti podpory 3.4 prostřednictvím šíření dobré praxe z realizovaných projektů a posílením příjmu projektů zaměřených na konkretizaci rovných příležitostí v praxi.

Administrativní náročnost znemožňuje pracovníkům implementačních struktur věnovat se hlouběji věcné kontrole realizace projektů. Navíc administrativní náročnost patří mezi nejkritizovanější oblasti implementace OPLZZ. Mezi klíčová doporučení řešení této problematiky lze zařadit zavedení elektronického monitorování a archivace, redukce finanční části monitorovacích zpráv pouze na rozšířenou soupisku účetních dokladů, úprava pravidel pro proplácení průběžných monitorovacích zpráv, zavedení ustáleného a jednotného systému pro řešení nestandardních situací a dotazů prostřednictvím sestavení metodické poradní skupiny.

Z provedených analýz a šetření vyplynul potenciálně vysoký pozitivní dopad na cílové skupiny v případě zvýšené **reflexe regionálních potřeb trhu práce**. K současné situaci je nutné zdůraznit, že finanční prostředky do regionů jsou reálně rozděleny především prostřednictvím tzv. koeficientů potřebnosti (zohledňuje mimo jiné míru nezaměstnanosti v daném okrese) a dále jsou prostředky přerozdělovány dle aktuálních potřeb jednotlivých regionů. Čerpání v rámci velkých národních individuálních projektů tedy probíhá ve vyšší míře právě v regionech s nejméně příznivými statistikami trhu práce. Tyto informace však z centrálního monitorovacího systému nevyplývají a jsou dostupná pouze na věcně příslušných odděleních MPSV. Zmíněný problém monitoringu byl zjištěn u většiny individuálních projektů mj. v rámci PO 1 a PO 2 a bude nutné ho řešit. V příštím programovacím období by bylo vhodné pokračovat v regionální redistribuci financí dle stanovených koeficientů a současně je možné zvážit zavedení regionálně orientovaných výzev.

Další doporučení obsažená v této zprávě se týkají dílčích průřezových aspektů implementace OPLZZ a jednotlivých prioritních os.

ÚVOD

Tento dokument představuje syntézu dosažených výsledků v rámci **Ročního operačního vyhodnocení Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost v roce 2010**, jehož klíčovým cílem bylo posoudit pokrok OPLZZ v roce 2010. Smyslem této syntézy je poskytnout na relativně omezeném prostoru jasné, přehledné a srozumitelné výsledky a závěry vyplývající z provedených analýz v členění dle řešených témat. Smyslem je také poskytnout kompletní souhrn všech rámcových i dílčích evaluačních doporučení, včetně jejich klasifikace z hlediska významu a realizovatelnosti, pro bezprostřední využití ze strany adresátů doporučení v rámci implementační struktury OPLZZ.

Pokud jde o technické a metodologické detaily řešení této evaluace a její dílčí výstupy, ty je možné nalézt v technické části závěrečné evaluační zprávy. Jedná se o samostatný dokument, který obsahuje detailní postupy provedených analýz, metodické problémy a v neposlední řadě odpovědi na dílčí evaluační otázky a detailní případové či jiné dílčí studie, a který je určen především evaluační jednotce Řídícího orgánu OPLZZ, příp. dalším uživatelům a adresátům doporučení, pokud by si potřebovali dohledat detaily toho, jak jednotlivá doporučení vznikala.

Tento evaluační projekt byl zahájen 23. 9. 2010 a bude zakončen předáním finální verze závěrečné zprávy (viz oba dokumenty zmiňované výše) a přehledné brožury s výsledky evaluace během května 2011.

1. METODOLOGICKÝ PŘÍSTUP

Při řešení této zakázky řešitelský tým využíval několika různých typů metod. Z nutnosti ověřování vstupujících informací z více zdrojů bylo použito více metod zpracování analýz, a to jak kvalitativních, tak kvantitativních. Závěrečná evaluační zpráva popisuje metodický způsob realizace tohoto hodnotícího projektu včetně zdrojů dat a informací, a proto je v této syntéze poukázáno pouze na klíčové aspekty a metody hodnocení. U některých evaluačních otázek musel být aplikován specifický přístup hodnocení, který je přesněji uveden v dílčích kapitolách závěrečné zprávy. Celkový metodický přístup vychází z nastavení evaluace a jejího rozdělení na 3 klíčové fáze:

- 1. Zhodnotit vývoj věcného pokroku v oblastech prioritních os 1 až 6 s ohledem na původně stanovené cíle a s důrazem na kvalitativní analýzu.**
 - globální evaluační otázky společné pro všechny prioritní osy (1 – 6),
 - evaluační otázky ve vazbě na indikátory,
 - průřezové evaluační otázky pro všechny osy k průběhu výzev projektů,
 - specifické otázky k jednotlivým osám.
- 2. V návaznosti na průběžné výstupy ze zpracování Úkolu č. 1 vyhodnotit ještě komplexněji tři oblasti implementace programu, u kterých lze předpokládat největší potenciál pro rozvoj programu jako celku a dosažení jeho plánovaných cílů.**
- 3. Vyhodnotit náměty možných témat pro zaměření evaluace v roce 2011.**

Aplikované metodické přístupy při řešení ROV 2010:

- Analýza programových podkladů (desk research)
- Statistická analýza základních dat
- Výzkum prostřednictvím dotazníkového šetření
- Řízené rozhovory se zástupci KP, ZS a technické konzultace se zástupci ŘO
- Panely expertů / Fokusní skupiny
- Případové studie
- Delphi panel – týká se výhradně evaluačního úkolu 2

2. VÝSLEDKY HODNOCENÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT OPLZZ**DOSAŽENÝ POKROK V IMPLEMENTACI PROGRAMU****CELKOVÉ ZHODNOCENÍ VÝVOJE OPLZZ V RÁMCI VYHLAŠOVANÝCH VÝZEV V ROCE 2010**

Zatímco v roce 2009 se program dostával teprve do tempa a byla zahajována většina projektů, v hodnoceném roce 2010 se průběh programu již významně zrychloval. Byla zahájena realizace řady individuálních projektů a začaly být intenzivněji realizovány grantové projekty, které reagovaly na specifické podmínky a problémy ve všech oblastech pokrytých prioritními osami. V OPLZZ bylo v roce 2010 vyhlášeno celkem 16 nových výzev. Konkrétní dopady na plnění globálního cíle OPLZZ (tj. Zvýšit zaměstnanost a zaměstnatelnost lidí v ČR na úroveň průměru 15 nejlepších zemí EU) se již projevil zejména v oblastech řešených ve věcných prioritách programu. Jedná se např. o podporu investic do lidských zdrojů ze strany podniků a organizací, zvyšování kvalifikace a kompetence zaměstnanců a zaměstnavatelů průběžně přispívá k prevenci nezaměstnanosti. V rámci rozvoje aktivních politik zaměstnanosti se zlepšil přístup k zaměstnání znevýhodněných skupin osob. Konkrétních výsledků bylo dosaženo také i v oblasti zaměstnávání osob sociálně vyloučených a osob ohrožených sociálním vyloučením.

Dosavadní výsledky a výstupy projektů podpořených v rámci OPLZZ přispívají zejména ke zvýšení adaptability zaměstnanců a konkurenceschopnosti podniků a posílení aktivních politik zaměstnanosti. Výzvy vyhlášené v roce 2010 a plánované pro rok 2011 pokrývají všechny prioritní osy a oblasti podpor tak, aby schválené projekty pro realizaci přispěly k plnění globálního cíle programu a specifických cílů jednotlivých prioritních os a oblastí podpor. Široké založení výzev je z hlediska plnění stanovených cílů žádoucí a vytváří pro žadatele dostatečný prostor pro zpracování projektů podle konkrétních potřeb cílových skupin.

FINANČNÍ POKROK IMPLEMENTACE OPLZZ V ROCE 2010

Z hlediska finančního pokroku v roce 2010 došlo k akceleraci realizace projektů a v návaznosti na to i ke zvýšení tempa proplácení finančních prostředků. **Projekty kryté Rozhodnutím/Smlouvou dosáhly** celkové částky 1 212 781 408 EUR, což představuje

56,23 % z celkové alokace na období 2007-2013 (podpořeno bylo 2 349 projektů dle údajů MONIT7+ k 5. 1. 2011). O převisu počtu předložených a schválených prostředků svědčí fakt, že registrováno bylo celkem 8 456 v celkové částce 2 767 788 356 EUR. Tempo vývoje finančního pokroku však bude nutné dále zvyšovat.

Níže uvádíme souhrnnou tabulku dosavadního vývoje ve finančním pokroku OPLZZ dle jednotlivých prioritních os.

Tabulka 1: Finanční pokrok OPLZZ k 5. 1. 2011 (kumulativně v EUR)

Prioritní osy	Alokace 2007-2013		Prostředky kryté Rozhodnutím/ Smlouvou (dodatkem)		Proplacené prostředky příjemcům		Certifikované prostředky*	
	EUR		EUR	%	EUR	%	EUR	
	a		b	b/a	c	c/a	e	e/a
1	618 159 146		360 355 039	58,29	84 154 777	13,61	33 760 057	5,46
2	712 678 036		353 717 742	49,63	126 044 307	17,69	117 152 926	16,44
3	468 948 318		281 705 529	60,07	125 702 076	26,81	61 226 187	13,06
4	229 555 121		120 964 494	52,70	3 610 896	1,57	2 046 828	0,89
5	41 078 286		12 997 949	31,64	5 104 585	12,43	1 407 578	3,43
6	86 420 600		83 040 655	96,09	7 595 536	8,79	7 238 003	8,38
OP CELKEM	2 156 839 507		1 212 781 408	56,23	352 212 177	16,33	222 831 579	10,33

Zdroj: Pro sloupec a: Prováděcí dokument Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost, revidovaná verze z 30. října 2010, Veřejné prostředky celkem

MSC 252A, přístup 5. ledna 2011, kumulativně, veřejné prostředky celkem, v EUR kurzem 25,24 Kč/EUR, zaokrouhleno na celá čísla

**Celková částka způsobilých výdajů zaplacených příjemci dle Výkazu výdajů v EUR (tj. certifikované prostředky předložené EK očištěné o vratky, včetně soukromého financování), oblasti podpory dle sestavy MSC188*

V rámci finančního pokroku se sleduje tzv. pravidlo N+3/N+2, které představuje nástroj Evropské komise pro zajištění určité plynulosti čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů EU. Toto pravidlo je aplikováno na všechny typy programů stejným způsobem, ačkoliv existují jednoznačná specifika a rozdíly mezi implementací tzv. tvrdých (ERDF) a měkkých (ESF) projektů. Jako specifikum OPLZZ je např. implementace globálních grantů, u kterých je čerpání finančních prostředků pomalejší z důvodu delšího procesu výběru projektů, náročnějších administrativních procedur či vyšší chybovosti monitorovacích zpráv a žádostí o platby.

V tomto smyslu věnuje ŘO OPLZZ problematice průběžného monitoringu finančního pokroku pozornost zvláště s ohledem na specifika věcného zaměření jednotlivých prioritních os. V rámci tohoto přístupu jsou vytvářeny přehledy o situaci a trendech ve finančním vývoji, které umožňují včas přijímat opatření ke vzniklým problémům.

Průběh finančního pokroku OPLZZ za rok 2010 prokázal, že dosavadní čerpání OPLZZ není ohroženo z hlediska rizika automatického zrušení závazku. Z provedených analýz týkajících se plnění podmínek pravidla N+3/N+2 vyplynulo, že v rámci celého OP jsou uspokojivě plněny zejména dva sledované ukazatele, tj. registrované žádosti a prostředky kryté právním aktem. Dosud proběhly v OPLZZ čtyři certifikace výdajů (tři řádné a jedna mimořádná), certifikované výdaje přesáhly 10% alokace a podařilo se s výrazným časovým předstihem splnit pravidlo N+3 pro rok 2011 a překročit plánovaný objem finančních prostředků vyžádaných k refundaci z EK.

Pokud bychom reflektovali metodiku MMR k pravidlu N+3/N+2, která je konstruována průřezově pro všechny operační programy bez ohledu na jejich dílčí specifika, tak v tomto smyslu **vykazují ukazatele proplacené a certifikované prostředky OPLZZ uspokojující vývoj**. V ukazateli proplacené prostředky bylo zatím proplaceno celkem 352 212 177 EUR, což je 16,33 % celkové alokace. K 5. 1. 2011 dosáhla úroveň certifikovaných výdajů předložených EK výše 222 831 579 EUR, tedy 10,33 % z celkové alokace. V této souvislosti je vhodné zdůraznit, že v roce 2010 se jednalo o výrazný nárůst výše certifikovaných výdajů z velmi nízké hodnoty 0,05 % na počátku roku 2010.

Ačkoliv došlo během roku 2010 ke značnému zvýšení tempa navyšování ukazatelů v rámci pravidla N+3/N+2, tak přesto **bude nutné dále tento vývoj velmi pečlivě sledovat a případně provést realokace v rámci prioritních os** (zejména PO1, PO2 a PO3), aby se podpořil finanční pokrok programu. Velmi nízký stav proplácení prostředků a certifikace výdajů je rovněž u PO4.

VĚCNÝ POKROK IMPLEMENTACE OPLZZ V ROCE 2010

Výše zmíněný **pozitivní trend v počtu projektů krytých právním aktem** (Rozhodnutím/Smlouvou) **návazně podpořil věcný pokrok v postupném naplňování stanovených monitorovacích indikátorů** kvantifikujících globální a specifické cíle programu i jednotlivých prioritních os. **Na úrovni monitorovacích indikátorů výstupů a výsledků je v rámci OPLZZ situace v obecné rovině uspokojující.**

V rámci jednotlivých PO však existují velké rozdíly mezi jejich jednotlivými oblastmi podpor. Potenciální riziko ve věcném pokroku se vyskytuje v prioritní ose 2, která výrazně zaostává v plnění značné části vytčených cílů. Doporučení k řešení této situace je uvedeno v následující části. V rámci oblasti podpory 3.3, *Integrace sociálně vyloučených skupin na trhu práce*, **existuje riziko nesplnění stanoveného cíle v počtu nově vytvořených pracovních míst pro znevýhodněné skupiny (muži/ženy)**. Ve skupině dopadových indikátorů není dostatečně plněn indikátor zaměstnanosti žen, což by mohlo mít nepříznivý vliv na plnění globálních cílů programu. Tento stav je zapříčiněn zejména vnějším vývojem v posledních dvou letech, která byla charakteristická negativními dopady hospodářské krize v ČR. V tomto období se obecně počet nově vytvářených pracovních míst snižoval a docházelo spíše k obsazování uchazečů o zaměstnání na uvolněná místa.

Problematické může být rovněž splnění cíle počtu podpořených projektů v rámci PO 2, 3 a 5, nicméně z hlediska věcného pokroku se nejedná o závažnou záležitost, neboť počet podpořených projektů nemusí být nutně v korelaci s dosahováním cílů jednotlivých prioritních os.

V rámci evaluačního projektu ROV 2010 byla rovněž provedena dílčí analýza relevance realizace a dosavadních výstupů a výsledků jednotlivých výzev z hlediska naplňování cílů jednotlivých prioritních os. Z provedené analýzy vyplynulo, že **většina výzev je dobře zacílena z hlediska jejich aktivit, cílových skupin i okruhu žadatelů**. Současně mají výzvy dostatečný potenciál pro naplnění stanovených cílů jednotlivých prioritních os kvantifikovaných do hlavních ukazatelů sledovaných pro potřeby Evropské

komise. Většina stanovených cílů je v době zpracování evaluační studie již naplněna nebo se splnění blíží¹.

Slovně definované cíle jednotlivých prioritních os nebylo možné objektivně posoudit, neboť se i přes snahu evaluačního týmu nepodařilo získat dostatečný počet hodnocení ze strany cílových skupin. Jediná prioritní osa, kde průzkum lze považovat za alespoň částečně reprezentativní je prioritní osa 4. V tomto směru je nutné zajistit lepší součinnost realizátorů projektů při zprostředkování kontaktu na cílovou skupinu, která je významným zdrojem informací pro hodnocení věcného pokroku OPLZZ. Hlavní přínosy a problematické aspekty realizace jednotlivých prioritních os OPLZZ jsou reflektovány v následující části.

Věcný pokrok OPLZZ dle jednotlivých prioritních os a relevance jednotlivých výzev

Prioritní osa 1 Adaptabilita vykazuje kvalitní průběh a bezproblémové naplňování indikátorů v oblasti podpory 1.1, jejímž cílem je zvýšení odborných znalostí, dovedností a kompetencí zaměstnanců a zaměstnavatelů. Významně přitom přispěly protikrizově orientované výzvy. Nejprůnosnější k naplňování stanovených indikátorů přitom byla výzva č. 34 „Vzdělávejte se“ zaměřená na předkládání individuálních projektů na vzdělávání zaměstnanců podniků a grantová výzva č. 35 Školení je šance zaměřená rovněž na zaměstnance a zaměstnavatele. Tyto dvě výzvy byly prakticky schopny naplnit stanovené hodnoty indikátorů samostatně. Oblast podpory 1.2, jejímž cílem je zvýšení adaptability zaměstnanců restrukturalizovaných podniků, je jednou ze dvou oblastí podpory v celém OPLZZ, která výrazně zaostává ve finančním i věcném pokroku, tj. v plnění stanovených cílů. Dvě výzvy vyhlášené v rámci oblasti podpory 1.2 přispěly k naplňování cílů pouze zanedbatelně. Důvodem je specifická cílových skupin vymezených v oblasti podpory 1.2 (tj. zaměstnanci restrukturalizovaných podniků), která není zcela v souladu s možnostmi řešení aktuálních potřeb konečných příjemců. I přes uvedené nedostatky v rámci oblasti podpory 1.2 lze celkově dosažený pokrok v prioritní ose 1 považovat za velmi dobrý. Díky podpoře z OPLZZ se od začátku fungování programu do 5. 1. 2011 podařilo prostřednictvím 1 229 realizovaných projektů vzdělat či jiným způsobem podpořit 216 396 osob, což je o 44 % více, než bylo předpokládáno za celé programovací období.

Prioritní osa 2 Aktivní politiky trhu práce řeší velmi aktuální problémy aktivní politiky zaměstnanosti a je implementována dvěma oblastmi podpor. U oblasti podpory 2.1, jejímž cílem je zvýšení zaměstnatelnosti nezaměstnaných osob nebo osob ohrožených na trhu práce prostřednictvím efektivního a cíleného využití nástrojů a opatření aktivní politiky zaměstnanosti, je z hlediska finančního i věcného pokroku naplňována bez významnějších problémů. Největší přínos k naplnění cílů této oblasti podpory měly individuální výzvy č. 3 pro Odbor implementace programů ESF a č. 13 pro úřady práce. Naopak minimální příspěvky k naplňování kvantifikovaných cílů lze sledovat u výzev č. 11 a 44. Oblast podpory 2.2, jejímž cílem je zvýšení kapacity, komplexnosti a kvality služeb poskytovaných institucemi služeb zaměstnanosti, je z hlediska věcného i finančního pokroku velmi problematická. Pro tuto oblast podpory byla dosud vypsána pouze jedna výzva, která k naplňování cílů přispěla jen minimálně. Hlavní důvody neuspokojivého stavu vyplývají z nízkého počtu doposud podpořených projektů způsobeným nedostatečnou

¹ To je ovšem způsobeno často metodickou nejednotností definic jednotlivých indikátorů (zejm. počet inovovaných produktů)

administrativní kapacitou. V souvislosti s tímto problémem bude nutné posílit struktury podporující přípravu zaměstnanců služeb zaměstnanosti, tvorby a rozvoje nestátních institucí a širší zapojení samosprávných celků do řešení problémů zaměstnanosti včetně dalších klíčových partnerů na regionální úrovni. Díky podpoře z OPLZZ se podařilo podpořit celkem 137 002 osob z cílové skupiny (cílová hodnota indikátoru je 500 tis. podpořených osob) a nově vytvořit přes 26 000 pracovních míst pro tyto osoby (cílová hodnota je 30 tis. pracovních míst).

Prioritní osa 3 Sociální integrace a rovné příležitosti patří mezi nejuspěšnější z hlediska počtu podaných projektových žádostí. V prioritní ose 3 bylo do 5. 1. 2011 vyhlášeno celkem 22 výzev, z nichž byl u 15 výzev dokončen hodnotící proces, a byly již schváleny konkrétní projekty. V rámci těchto 15 dosud vyhodnocených výzev bylo smluvně alokováno více než 60 % finančních prostředků pro tuto prioritní osu. Vyhodnocenými výzvami jsou myšleny ty výzvy, u nichž již došlo ke kontrahování projektů, přestože v případě některých dlouhodobých výzev jsou stále přijímány projekty a probíhá hodnotící proces. PO3 rovněž dosahuje nejlepších výsledků úrovně tempa proplácení prostředků. Celkově lze za přínosné k naplňování cílů PO3 považovat zejména výzvy č. 5 (individuální projekt v rámci 3.1), 19 (grantová výzva v rámci 3.2) 10 (individuální výzva v rámci 3.4) a 26 (grantová výzva v 3.4). Naopak dosud nulový přínos měla výzva č. 8, ve které nebyl dosud podpořen jediný projekt. Přestože o výzvy PO3 je značný zájem a celkem bez problémů se daří naplňovat většinu indikátorů, tak zatím slabé naplnění lze identifikovat v případě oblasti podpory 3.3, jejímž cílem je pracovní integrace osob ohrožených sociálním vyloučením či sociálně vyloučených, odstraňování bariér znesnadňujících jejich rovnocenný vstup a udržení se na trhu práce. Velmi nízkého tempa věcného naplnění dosahuje indikátor „počet vytvořených pracovních míst pro znevýhodněné skupiny“, ke kterému přispěly pouze dvě výzvy (č. 31 a 56, tj. výzvy vyhlášené v rámci oblasti podpory 3.3) a který je smluvně plněn na pouhých 16 %. Tento stav byl zapříčiněn zejména vnějším hospodářským vývojem a ekonomickou krizí v posledních dvou letech. Celkově lze konstatovat, že cíle prioritní osy 3 jsou naplňovány bez větších problémů a díky OPLZZ bylo již podpořeno 124 333 osob z cílové skupiny (cílová hodnota indikátoru je 140 tis. podpořených osob).

Prioritní osa 4 Veřejná správa a veřejné služby se zaměřuje na zvýšení kvality veřejné správy. Jedná se o nejvíce heterogenní prioritní osu z hlediska zaměření výzev a projektů, které často mají velmi slabou či nepřímou vazbu na rozvoj lidských zdrojů. Specifická skupina oprávněných žadatelů, kterými jsou subjekty veřejné správy, determinuje naplňování cílů PO4 zejména prostřednictvím individuálních projektů. V této prioritní ose bylo dosud vyhlášeno celkem 14 výzev, z nichž u dvanácti byl již dokončen hodnotící proces, a byly schváleny konkrétní projekty. V rámci těchto 12 dosud vyhodnocených výzev bylo zazávazkováno přes 53 % prostředků z alokace. Většina projektů je zacílena na zvyšování kvality regulace a řízení veřejné správy. Na zvyšování transparentnosti a snižování administrativní zátěže se realizované projekty zaměřují minimálně. Porovnání odpovědí realizátorů a cílových skupin ukázalo, že cílové skupiny vidí přínos projektů ke zvyšování kvality a transparentnosti veřejné správy a snižování administrativní zátěže jako mnohem nižší, než realizátoři. Věcné naplnění indikátorů výstupů a výsledků vykazuje za rok 2010 velmi nízké hodnoty, nicméně plánovaná hodnota u přijatých projektů je v příslušných indikátorech nad úrovní cílové hodnoty stanovené v programovém dokumentu. Z hlediska věcného pokroku se tudíž stanovené monitorovací indikátory pravděpodobně naplní bez větších problémů, přesto však bude nutné průběžně věnovat této záležitosti zvýšenou pozornost. Výsledky šetření mezi

cílovou skupinou z prioritní osy 4 ukázaly, že realizované projekty spíše nepřispívají k naplňování cíle prioritní osy, kterým je posilování institucionální kapacity a efektivity veřejné správy, přesto jsou určité přínosy k naplňování cíle evidentní. Díky podpoře z OPLZZ bylo k 5. 1. 2011 podpořeno celkem 7 394 osob z cílové skupiny, v současnosti realizované projekty však plánují podpořit téměř 85 000 osob.

Prioritní osa 5 Mezinárodní spolupráce je zaměřená na problematiku mezinárodní spolupráce. Cílem této prioritní osy je přispět k zintenzivnění mezinárodní spolupráce v oblasti rozvoje lidských zdrojů a zaměstnanosti. V této prioritní ose byly dosud vypsány a vyhodnoceny pouze 2 výzvy, v rámci kterých byla dosažena nejnižší úroveň prostředků krytých smlouvou v rámci z celého programu (32 % ve vztahu k alokaci). Tento stav byl způsoben především nízkou alokací finančních prostředků určených pro zmíněné výzvy. Z tohoto důvodu je úroveň proplácených i certifikovaných prostředků velmi nízká a nedosahuje doporučeného vývoje v rámci pravidla N+3/N+2. Na druhou stranu je však v aktuálně podpořených projektech velmi dobře nastaveno věcné plnění monitorovacích indikátorů výstupů a výsledků, ve kterých jsou souhrnné cílové hodnoty naplánovány v odpovídající úrovni poloviny současného programového období. Tempo naplňování těchto cílových hodnot v podpořených projektech tedy bude nutné velmi pečlivě sledovat v roce 2011. Díky podpoře z OPLZZ bylo v rámci dosud realizovaných projektů již podpořeno 3 214 osob (cílová hodnota indikátoru je 6 000 podpořených osob) a vytvořeno 25 nových partnerství (cílová hodnota indikátoru je 50 nových partnerství), což adekvátně odpovídá polovině programového období.

METODIKA A VÝPOČTY SPECIFICKÝCH INDIKÁTORŮ DOPADU OPLZZ

V programovém dokumentu OPLZZ je vymezena indikátorová soustava, v rámci které byly zakomponovány dva specifické monitorovací indikátory, jejichž vymezení a vytvoření metodiky výpočtu bylo naplánováno prostřednictvím periodicky prováděné evaluace několikrát za programové období. Jedná se o následující specifické indikátory, které tímto byly řešeny v Ročním operačním vyhodnocení OPLZZ za rok 2010:

- Indikátor „430702 – Efektivnost podpořených projektů“ – týká se průřezově všech prioritních os OPLZZ;
- Indikátor „430700 - Zvýšení efektivnosti strategií a politik v oblasti LZZ“ – týká se pouze prioritní osy 5.

EFEKTIVNOST PODPOŘENÝCH PROJEKTŮ

V rámci projektu byla vytvořena a otestována metodologie pro výpočet indikátoru 430702 – *Efektivnost podpořených projektů*. Celá metodika je založena na kombinaci kvantitativního a kvalitativního přístupu. Na jedné straně je silně akcentováno kvantitativní hodnocení dosažených hodnot indikátorů v monitorovacím systému OPLZZ, ale současně je do metodiky zakomponováno kvalitativní šetření v podobě webového dotazníku, kde byla zjišťována zpětná vazba (účelnost či smysluplnost výstupů projektu) z pohledu zástupců cílových skupin. Jelikož existuje vysoká variabilita realizovaných aktivit a výstupů napříč jednotlivými prioritními osami a vzájemná porovnatelnost je velmi omezená, bylo vytvořeno několik variant pro vypočítání efektivnosti dle oblastí podpory. Navržená metodika je vhodná pro jednoduché a komplexní hodnocení velkého množství

projektů a jejich výstupů, ale její slabou stránkou (která byla diskutována s ŘO) je fakt, že nebude zohledňovat efekt mrtvé váhy a další efekty, které jsou vhodné pro hodnocení dopadů.

Výsledná metodika pro jednotlivou prioritní osu / oblast podpory má charakter jednoduchého vzorce, který je složen z několika dílčích ukazatelů, které mají akcentovat hospodárnost, efektivnost i účelnost (viz metodické poznámky v technické zprávě ROV 2010). Hodnota indikátoru je průměrem zmíněných dílčích vypočítaných hodnot ukazatelů. Celá metodika je založena na hodnocení úspěšně ukončených projektů (nikoliv aktuálně realizovaných). Zdrojem dat jsou data z monitorovacího systému OPLZZ tj. data ze závěrečných zpráv ukončených projektů. Metodické poznámky k jednotlivým výpočtům a dostupnosti dat jsou uvedeny pod níže uvedenou tabulkou.

Tabulka 2: Hodnoty indikátoru 430702 „Efektivnost podpořených projektů“

Oblast podpory 1.1	89,99
Oblast podpory 1.2	N/A*
Oblast podpory 2.1	98,12
Oblast podpory 2.2	N/A*
Oblast podpory 3.1	94,75
Oblast podpory 3.2	N/A**
Oblast podpory 3.3	N/A*
Oblast podpory 3.4	95,15
Oblast podpory 4.1	N/A***

Zdroj: vlastní výpočty na základě stanovené metodiky v evaluační otázce 1.3

Pozn.:

* K 5. 1. 2011 nebyl žádný ukončený projekt, který by měl v MONIT7+ závěrečnou zprávu s dosaženými indikátory

** V oblasti podpory byl k 5. 1. 2011 pouze 1 dokončený projekt, jehož výsledky není možné generalizovat jako výsledky efektivnosti celé oblasti podpory

*** Aktuální dokončené projekty v PO4 byly podpořeny v rámci výzvy č. 32, která byla velmi specifická a projekty nevykazují požadované indikátory. Navržená metodika pro PO4 by měla být aplikována v okamžiku, až budou dokončeny i jiné typy projektů z PO4.

Výsledné hodnoty byly vypočítány na základě požadavku a zadání projektu, nicméně hodnoty indikátoru v jednotlivých oblastech podpory by bylo vhodné znovu vypočítat v druhé polovině roku 2011. Tím by došlo k ověření metodiky na větším počtu projektů a výsledné hodnoty by mnohem více ukazovaly na reálnou situaci v jednotlivých oblastech podpory. V současné době není možné vypočítané hodnoty indikátoru generalizovat pro celou oblast podpory, neboť počet ukončených projektů s dostupnými hodnotami indikátorů je velmi malý.

V kontextu celé evaluace lze přijmout dosažené výsledky s určitou obezřetností. Řešitelé si jsou vědomi všech metodických úskalí, která byla diskutována v technické části evaluační zprávy. S ohledem na současnou situaci monitorování programu představuje výsledná metodika komplexní přístup k hodnocení tzv. „efektivnosti“ projektů. Výsledné hodnoty mezi sebou nelze porovnávat (z důvodu zcela rozdílných aktivit). Nicméně komparovat lze dílčí proměnné, které jsou následně agregovány ve výsledné hodnotě. Z tohoto pohledu byla zjištěna relativně vysoká variabilita z hlediska hospodárnosti podpořených projektů i obsahového naplnění cílů projektu. Zpětná vazba cílových skupin ke kvalitě a přínosnosti projektů současně upozorňuje, že některé projekty mohou být realizovány spíše formálně nebo s nevhodnou cílovou skupinou (toto tvrzení však bude nezbytné ověřit v širším šetření mezi cílovými skupinami).

EFEKTIVNOST STRATEGIÍ A POLITIK V OBLASTI LZZ

Indikátor globálního dopadu „430700 - Zvýšení efektivity strategií a politik v oblasti LZZ“ sleduje změny ve vnějším prostředí, kde PO5 nemá bezprostřední vliv, ale podporované aktivity v projektech PO5 ke stanoveným oblastem politik a strategií směřují. PO5 je z hlediska typologie jednotlivých projektů velmi heterogenní. Projekty se z hlediska aktivit zaměřují zejména na podporu sdílení dobré praxe a přenos know-how ze zahraničí.

V případě indikátoru 430700 nelze pro jeho vymezení použít klasické pojetí *efektivnosti*, tj. hodnota výstupu/hodnota vstupu, protože sledované monitorovací indikátory v PO5 nevypovídají o úspěšnosti začlenění cílových skupin na trhu práce či míry využívání inovací vybranými cílovými skupinami. **V kontextu pojetí „globálních dopadů“ indikátoru 430700 se tudíž metodika jeho sledování a výpočtu zaměřuje na úspěšnost začleňování vybraných cílových skupin na trhu práce** v těch oblastech politik a strategií, na které se většina podpořených projektů v PO5 snaží působit. Identifikace procentního pokroku začleňování vybraných cílových skupin na trhu práce bude dále v ex-post hodnocení expertně posouzena s ohledem na vývoj hospodářského cyklu celé národní ekonomiky. Během přípravy metodického postupu došlo k pečlivému prostudování zaměření jednotlivých projektů PO5 v MONIT7+ ve vazbě na identifikaci vlivu na určité cílové skupiny.

Metodický postup stanovení efektivity strategií a politik v PO5 musel nejdříve reflektovat aktuální pokrytí cílových skupin projekty PO5. Prostřednictvím údajů v MONIT7+ byly identifikovány vlivy projektů na 13 skupin znevýhodněných osob na trhu práce. Nejvýznamnější vliv byl na osoby se ZP (26,4%), uchazeče o zaměstnání (25 %), ženy po mateřské (13,9%), osoby 50+ (8,3%) a mladé lidi 15-19 let (8,3%). Ostatní cílové skupiny mají pouze marginální význam. Z hlediska dostupnosti dat není problém u těchto klíčových cílových skupin vyjma kategorie „ženy po mateřské (příp. rodiče)“, kde jsou dostupná data pouze v rámci VŠPS prováděného ČSÚ. V tomto smyslu nebude problém tyto údaje aktualizovat v souvislosti s výpočtem tohoto indikátoru na konci programového období.

Indikátor 430700 je udáván jako jeden údaj v procentech. Proto bude sledován vývoj ve výše uvedených 5 ukazatelích, které budou ještě dále „váženy“ mírou zastoupení dílčích politik v projektech PO5. Celkově je ČR pokryta relativně rovnoměrně aktivitami PO5, a proto je v metodice uvažováno se statistickými údaji dostupnými na národní úrovni. V rámci analýzy byly stanoveny dominantní oblasti politik lidských zdrojů a zaměstnanosti, kterými se realizované projekty zabývají, tj. Politika sociální integrace a rovné příležitosti (61 % projektů), Aktivní politika zaměstnanosti a adaptabilita podnikání (15 % projektů), jejichž vývoj bude nezbytné rozlišit v ex-post hodnocení.

Jako poslední metodický krok bylo **stanovení váhy ukazatelů cílových skupin a váhy clusterů politik a strategií LZZ**, přičemž pro výpočet hodnoty indikátoru byly použity statistické údaje ČSÚ a MPSV sledované ke konci roku 2006 a 2008.

A. Politika sociální integrace a rovné příležitosti – váha politiky 0,8

- osoby se zdravotním postižením – změna „-28,7%“ – váha v rámci politiky 0,54
- osoby nad 50 let věku – změna „+2,2%“ - váha v rámci politiky 0,17
- ženy po mateřské (příp. rodiče) – změna „+1,03%“ - váha v rámci politiky 0,29

B. Aktivní politika zaměstnanosti a adaptabilita podnikání – váha politiky 0,2

- uchazeči o zaměstnání – změna „+31,8%“ - váha v rámci politiky 0,75
- mladí lidé 15 – 19 let věku – změna „+23,5%“ - váha v rámci politiky 0,25

Indikátor efektivity strategií tak při vytvořené metodice dosahuje hodnoty - 5,93 % za velmi krátké období let 2007 a 2008. Nejvýznamnější podíl na tomto snížení efektivity strategií měla cílová skupina osob se zdravotním postižením, na které se projekty v rámci PO5 dominantně zaměřují. Tato cílová skupina patří mezi nejohroženější v rámci OPLZZ s ohledem na významná technická specifika a možnosti jejich aktivního zapojení na trhu práce. Negativní trend u této cílové skupiny i nadále pokračoval během roku 2009 z důvodů prohlubující se hospodářské krize. Naopak všechny ostatní cílové skupiny zahrnuté do výpočtu efektivity strategií a politik zaznamenaly ve sledovaném období pozitivní trend. Bylo to z toho důvodu, že rok 2008 je možné označit jako „předkrizový rok“, ve kterém ještě pokračoval růst ekonomiky. Na druhou stranu se však situace na trhu práce začala v průběhu roku 2008 výrazně měnit, kdy v jeho první polovině se v některých měsících přihlásilo do evidence úřadů práce více nových uchazečů o zaměstnání ve srovnání se situací v předešlých letech. S ohledem na negativní vývoj hospodářství a trhu práce v ČR v letech 2009 a 2010 tak lze očekávat spíše další snížení efektivity strategií a politik v oblasti LZZ.

3. VÝSLEDKY HODNOCENÍ SPECIFICKÝCH TÉMAT OPLZZ DLE PRIORITYNÍCH OS

PRIORITYNÍ OSA 1 - ADAPTABILITA

HODNOCENÍ POTENCIÁLU VÝZEV V PRIORITYNÍ OSE 1

Většina žadatelů v priorityní ose 1 využívala projekty zejména na podporu rozvoje lidských zdrojů prostřednictvím zajištění vzdělávacích aktivit. Naopak ostatní cíle priorityní osy, tj. *zavádění moderních forem systémů řízení a rozvoje lidských zdrojů a rozšiřování možností pro uplatňování pružnějších forem zaměstnávání*, byly již ze strany žadatelů opomíjeny. I přes promítnutí všech cílů priorityní osy 1 při koncipování jednotlivých výzev tudíž reálně nedochází k naplnění stanovených cílů v celé jejich šíři. Jde zejména o problematiku trvalé tvorby systémů rozvoje lidských zdrojů v podnicích, neboť podpořené aktivity mají povahu absolvování vzdělávání a po ukončení realizace projektů podpořených z OPLZZ nezůstávají v podnicích systémy řízení rozvoje lidských zdrojů, k jejichž tvorbě by podpora v rámci operačních programů měla sloužit.

Na základě dostupných materiálů a informací lze konstatovat, že z hlediska hodnocení potenciálu jednotlivých výzev dochází pouze k dílčímu naplňování jednotlivých cílů oblastí podpor. Nedochází tedy k naplňování požadavků OPLZZ v oblasti nastavení a udržitelnosti systému řízení rozvoje lidských zdrojů jako celku a implementace pružnějších forem práce. Zde existuje prostor pro přijetí vhodných úprav, přičemž nejvýznamnější jsou uvedeny v souhrnné tabulce doporučení v kapitole 4.

TYPY PROJEKTŮ S NEJVYŠŠÍM POTENCIÁLEM V PRIORITY OSE 1

V rámci statistické analýzy se potvrdily přirozené předpoklady nastavení prioritní osy 1. Jedná se zejména o skutečnosti, kdy s růstem finančních prostředků se zvyšuje počet podpořených osob, úspěšných absolventů kurzů, podpořených organizací a vytvořených produktů. Stejně tak dochází k růstu finančních prostředků v souvislosti s délkou projektu ve dnech a s počtem partnerů. Uvedené monitorovací indikátory rostou i ruku v ruce s délkou projektu a počtem zapojených partnerů.

V souvislosti s výzvami zaměřenými pouze na určité CZ-NACE (jedná se o výzvy č. 39, 46, 60) **není racionální důvod, proč mají být podporována pouze určitá odvětví.** Dnes neexistuje žádný strategický dokument, který by stanovoval hlavní směr v této problematice, a zároveň specifikoval odvětví (na základě odborné, relevantní analýzy), která by měla být z nejrůznějších důvodů podporována. **Dokud nebude existovat strategický dokument, který zahrnuje doporučení k podpoře vybraných CZ-NACE, nemělo by k preferenci docházet.** Na druhou stranu však může být prioritní osa 1 **problematická z důvodu možného administrativního přehlcení.** V tomto smyslu byl s oslovenými odborníky diskutován okruh možných perspektivních a prorůstových průmyslových **odvětví, na která by se mohla soustředit příští výzva.** Obecně byl zdůrazněn fakt, že absence strategického dokumentu v této oblasti na národní úrovni je velmi komplikovaná pro případnou preferenci dále uvedených odvětví. Nejméně vhodným sektorem pro preferenci je **stavebnictví** z důvodu specifického charakteru tohoto odvětví (např. sezónnost, fluktuace zaměstnanců). Naopak **strojírenství** představuje významný potenciál za předpokladu respektování doporučení týkající se podpory rozvoje znalostí a dovedností u pracovníků nižší a střední úrovně. **Maloobchod a mikropodniky** rovněž mají významný potenciál s hlediska cílů PO1, nicméně je nezbytné přizpůsobit podmínky pro tyto konečné příjemce z hlediska možnosti poskytování záloh z důvodu cash-flow. Obdobný problém může nastat u oboru **cestovní ruch**, který lze považovat za potenciální pro PO1. Specifika představují případy spadající do kategorie restrukturalizovaných podniků ve výše uvedených oborech, kde případná preference by měla význam jen za předpokladu zrychlení procesu od podání žádosti až její schválení. Jeden z největších potenciálů je však v oblasti **sociálních služeb** z důvodu demografického vývoje ČR. I v tomto oboru se však opět bude jednat z velké části o malé a střední podniky, které by za současných podmínek mohly mít problém s financováním získaného projektu. Proto by bylo nezbytné zvážit i u tohoto oboru možnosti předfinancování realizace projektů formou záloh.

Ačkoliv není možné formulovat zcela jednoznačnou odpověď na otázku týkající se potenciálních výzev, jež by mohly nejvíce naplňovat stanovené cíle PO1, tak přesto bylo možné během šetření identifikovat určité problematické oblasti představující bariéry implementace PO1:

- pro rozpočtově nižší projekty (cca do 2 mil. Kč) je stanovené procento nepřímých nákladů nedostačující;
- v případě mikro, malých podniků a některých středních podniků vyžaduje jejich aktivní účast v projektech podpořených v rámci vyhlášených výzev PO1 partnerství či zastřešení pod sdružení (popř. spolupráci s jinou institucí, např. vzdělávací instituce);

- stávající systém hodnocení průběhu realizace projektu pomocí stanovených indikátorů je zavádějící, protože pozornost je soustředěna pouze na dosažené cílové hodnoty. Zcela minimálně je reflektována kvalita dosažených výsledků. Nedostatečně srozumitelná je i definice pojmů (např. specifické x nespécifické vzdělávání, úspěšně podpořená osoba);
- individuální projekty oproti globálním, díky svému charakteru, vykazují výrazněji pružnější procesní strukturu a tím tak mají vyšší potenciál k naplnění cílů prioritní osy.

PRIORITNÍ OSA 2 – AKTIVNÍ POLITIKA TRHU PRÁCE

VYMEZENÍ A REALIZACE AKTIVIT V OBLASTI PODPORY 2.1 POSÍLENÍ AKTIVNÍCH POLITIK ZAMĚSTNANOSTI

V prioritní ose 2, oblasti podpory 2.1 byly v roce 2010 vyhlášeny celkem 2 výzvy (63 a 70). Celkově tak bylo od začátku programovacího období vyhlášeno 5 výzev. Tři z těchto výzev pro regionální individuální projekty (3, 13 a 70) pokrývají všechny aktivity vymezené v OPLZZ/Prováděcím dokumentu. Výzvy pro grantové projekty (44 a 63) jsou zacíleny konkrétněji na aktivity zaměřené na podporu vytváření nových pracovních míst pro zájemce o zaměstnání (výzva 44) nebo pro uchazeče a zájemce o zaměstnání (výzva 63). Zaměření podporovaných aktivit je konkretizováno na zprostředkování zaměstnání, poradenské činnosti a poradenské programy, bilanční a pracovní diagnostiku, rekvalifikace a podporu uplatnění na trhu práce formou příspěvku na úhradu mzdových nákladů.

V rámci výzev nebyly konkrétně specifikovány aktivity zaměřené na plnění strategického cíle Rozvoj spolupráce se sociálními partnery a dalšími institucemi spolupracujícími na trhu práce.

Na základě analýzy a zhodnocení **nepovažujeme za nutné měnit rozsah vymezených aktivit v rámci stávajícího systému vyhlášení výzev**. Výzvy jsou vyhlášeny pro celou republiku, a tudíž není účelné jejich rozsah zužovat ani atomizovat. V příštím programovém období 2014+ by však bylo vhodné u této problematiky více zdůraznit regionální dimenzi, např. prostřednictvím regionální bonifikace (viz kapitola věnovaná regionální dimenzi OPLZZ).

Provedená šetření prokázala poměrně vyrovnaný zájem o všechny nejdůležitější podporované aktivity. Přesto lze vysledovat poměrně jednoznačné trendy prokazující, že se v předkládaných projektech největší pozornost soustřeďuje na poradenské činnosti a programy (IP: 21 %, GP: 20 %), motivační aktivity (IP: 20 %, GP: 20 %) a rekvalifikace (IP: 20 %, GP: 20 %).

Potvrdila se skutečnost, že prakticky všechny projekty jsou konstruovány komplexně, tzn., že většina z nich obsahuje vždy všechny „úvodní“ aktivity – poradenství/diagnostika, motivace, restrukturalizace. Toto lze považovat za pozitivní signál snahy o komplexní řešení problematiky prioritní osy 2.

Z vyhodnocení naplňování monitorovacích indikátorů, které dovolují alespoň orientační kvantifikaci přínosů projektů realizovaných v rámci oblasti podpory 2.1, lze konstatovat, že v rámci tohoto opatření bylo k 5. 1. 2011 vytvořeno 26 676 nových

pracovních míst, což představuje 88,9 % cílové hodnoty. Zatím nižší naplňování jsme zaznamenali u indikátoru 07.41.00 Počet podpořených osob celkem: 137 002, což je 28 % z cílové hodnoty i 07.46.13 Počet úspěšných absolventů kurzů: 85 492, tj. 21,9 % z cílové hodnoty.

Z hlediska srovnání individuálních a grantových výzev v rámci oblasti podpory 2.1 lze konstatovat, že individuální výzvy mají mnohem vyšší přínos měřeno počtem podpořených osob i z hlediska nově vytvořených pracovních míst. Srovnání efektivnosti jednotlivých druhů vyhlášených výzev hodnocené nákladovostí na jednotku výstupu pak ukazuje, že nákladově nejefektivněji jsou realizovány výstupy u národních individuálních projektů, kde v průměru vycházejí náklady na jedno nově vytvořené pracovní místo na 194 647 Kč a průměrné náklady na jednu podpořenou osobu jsou 33 872 Kč. Následují grantové projekty s průměrnými náklady 406 895 Kč na jedno vytvořené pracovní místo a 42 846 Kč na jednu podpořenou osobu. Jako nejméně hospodárné byly vyhodnoceny regionální individuální projekty s průměrnými náklady 1 262 828 Kč na jedno vytvořené pracovní místo a 77 641 Kč na jednu podpořenou osobu. U všech dosud vyhlášených výzev (individuálních i grantových) v oblasti podpory 2.1 potom nebyla vyčerpána alokace, a to i přesto, že zejména u grantové výzvy byl velký převis žádostí. Po jejich vyhodnocení však byly podpořeny pouze kvalitní projekty, které však ani zdaleka nenaplnily alokaci výzvy. Podobná situace byla pozorována i u individuálních projektů, kde byl rovněž předložen větší počet žádostí s rozpočty převyšujícími alokované prostředky. Vzhledem k tomu že byly ve schvalovacím procesu vyřazeny či vráceny k přepracování nekvalitní žádosti, tak nedošlo k dočerpání stanovené alokace.

Celkově lze ze srovnání individuálních a grantových projektů vyvodit závěr, že z hlediska pokrytí území a dopadu na co největší počet osob z vybraných cílových skupin a tedy i dopadů do řešení problematiky zaměstnanosti v rámci ČR jsou nejúčelnější individuální projekty. Z hlediska řešení konkrétních problémů speciálních skupin obyvatel na konkrétním území mají své místo grantové projekty. Z tohoto důvodu nelze jednoznačně upřednostňovat individuální projekty před grantovými projekty. Ve výzvách je však potřeba vždy zvažovat, který typ projektů vyžaduje řešit stávající situace na trhu práce.

Klíčovým aspektem přínosu projektů je kvalita cílené a individuální práce s cílovou skupinou. Tento individuální přístup je většinou zajišťovaný prostřednictvím individuálního poradenství s odborným psychologem a zapojení asistentů projektů, kteří jednají s lidmi individuálně i skupinově.

ZHODNOCENÍ OBLASTI PODPORY 2.2 MODERNIZACE INSTITUCÍ A ZAVEDENÍ SYSTÉMU KVALITY SLUŽEB ZAMĚSTNANOSTI A JEJICH ROZVOJ

V roce 2010 bylo v oblasti podpory 2.2 v realizaci celkem 5 z 11 předložených projektů z jediné dosud vypsání výzvy č. 11. Tyto projekty se zaměřují na následující aktivity:

- problematika vzdělávání – příslušný projekt navazuje na již realizované aktivity v rámci OP RLZ a jeho cílem je dokončení prací na návrhu komplexního vzdělávání zaměstnanců služeb zaměstnanosti;
- činnosti spojené s rozvojem nástrojů a opatření služeb zaměstnanosti - cílem dvou projektů zaměřených na zdravotně postižené osoby je zpracování a implementace

analýzy této cílové skupiny a komplexního programu podpory zaměstnanosti zdravotně postižených osob včetně zdrojů financí a metodik pro jeho aplikaci;

- vybudování plně funkčního call centra služeb zaměstnanosti v rámci celé ČR a jeho začlenění do struktury MPSV;
- rozvoj institucí služeb zaměstnanosti - cílem těchto projektů je vytvoření a odzkoušení systému spolupráce služeb zaměstnanosti při vytváření nabídky pracovních míst, vytvoření stálého systému předvídání vývoje na trhu práce, zejména z hlediska jeho kvalifikačních potřeb.

Všech 5 projektů je v současné době v první polovině realizace, u většiny projektů došlo ke zpoždění v jejich zahájení a posunu časových termínů do roku 2012. Hlavní část klíčových aktivit bude realizována v roce 2012, výsledky budou tedy k dispozici až v průběhu tohoto roku. Aktivně bude možno využít jejich výsledky a výstupy pro zefektivňování a modernizaci služeb zaměstnanosti a přístupu k APZ až v tomto období a dopady se projeví pravděpodobně nejdříve v roce 2013. Vzhledem k tomuto stavu řešení systémových projektů v rámci oblasti podpory 2.2 se jejich výstupy zatím žádným způsobem neodrazily v realizaci „návazných“ individuálních a grantových projektů.

PRIORITNÍ OSA 3 – SOCIÁLNÍ INTEGRACE A ROVNÉ PŘÍLEŽITOSTI

PROVÁZANOST A PŘEKRYVY PODPOROVANÝCH AKTIVIT OBLASTÍ PODPORY V PRIORITNÍ OSE 3

V prioritní ose 3 některé oblasti podpory (zejména 3.1) z hlediska cílové skupiny i popisu činností definovány velmi široce. To lze hodnotit pozitivně, neboť jen tak lze postihnout široké spektrum problémů a konkrétní projekt přizpůsobit konkrétní situaci v regionu, příp. se projekty mohou vhodně doplňovat a podporu zefektivnit (stejně podporované činnosti pro cílové skupiny z jiné oblasti podpory – stejný projekt může být připraven pro odlišné cílové skupiny.) Na druhou stranu se však takto široce pojaté oblasti podpory mohou překrývat, což je hodnoceno spíše negativně. K překryvům i vzájemnému doplňování může docházet jednak u podporovaných činností, jednak u cílových skupin.

Z charakteristik jednotlivých oblastí podpory je zřejmé, že nejširším vymezením podporovaných aktivit i cílových skupin disponuje oblast podpory 3.1. Oblasti podpory 3.2 a 3.3 jsou určitou „podmnožinou“ oblasti podpory 3.1 a projekty podané v oblasti podpory 3.2 a 3.3 lze po malých úpravách podpořit i v oblasti 3.1, neboť podporované činnosti a cílové skupiny oblasti podpory 3.2 a 3.3 se prolínají s oblastí podpory 3.1 – to se týká např. sociální integrace příslušníků vyloučených romských lokalit, integrace osob se zdravotním postižením apod. Dobře a jednoznačně vymezená je oblast podpory 3.2, a to zejména díky jednoznačně určené cílové skupině. Podobně lze hovořit i o oblasti podpory 3.4, kde je sice cílová skupina širší, ale podporované činnosti jasně vymezují oblast podpory. Jen jasně vymezená cílová skupina a podporované aktivity totiž umožňují efektivní využití podpory – příliš široce vymezené cílové skupiny a podporované aktivity byly eliminovány vhodným nastavením výzev, tudíž tyto překryvy již nepovažujeme za významné.

Kromě překryvů a vzájemného doplňování byly v prioritní ose 3 identifikovány další překryvy na úrovni IP a GG, a to:

- a) překryvy mezi individuálními projekty a globálními granty – individuální projekty realizují stejné či podobné aktivity a podporují stejnou či podobnou cílovou skupinu jako globální granty, ať už o podobném projektu jiného žadatele vědí, či nikoliv,
- b) u globálních grantů (v rámci prioritní osy 3) mezi sebou navzájem, kde různé organizace realizují v rámci globálních grantů stejné či podobné projekty opět zaměřené na stejnou či podobnou cílovou skupinu, ať už o projektech jiného žadatele vědí, či nikoli.

Tento typ překryvů, často zmiňovaný při řízených rozhovorech, lze považovat za „nebezpečnější“ než překryvy dosud zmíněné z důvodu jejich obtížného monitoringu. Přitom minimálně stejně jako již uvedené překryvy ohrožují efektivnost projektů. Obecně je efektivnější realizovat jeden projekt zaměřený na stejné aktivity a cílovou skupinu, např. formou partnerství než realizovat dva stejné či velmi podobné projekty. Administrativní zátěž projektů OPLZZ na straně žadatele i poskytovatele je i přes maximální snahu stále značná. V případě realizace jednoho místo dvou stejných projektů je možné realizovat „úspory z rozsahu“.

I když se překryvy nepodaří zcela eliminovat, prvně zmiňované překryvy byly eliminovány vhodným nastavením výzev. Překryvy druhého typu lze považovat za nebezpečnější, neboť jsou hůře sledovatelné. I v těchto případech však existují nástroje k jejich omezení – rozšíření stávající databáze projektů na webu ESF ČR či systému MONIT7+ by umožnilo zachytit stejné či velmi podobné projektové žádosti již ve fázi projektových konzultací a poskytovatel mohl vhodně nasměrovat žadatele s podobnými projektovými záměry a např. podpořit jejich partnerství nebo na podobné projekty upozornit hodnotitele.

PODPORA REALIZACE SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V RÁMCI GLOBÁLNÍCH GRANTŮ A INDIVIDUÁLNÍCH PROJEKTŮ KRAJŮ

V této otázce jsme se zabývali překryvy a doplňováním se individuálních projektů krajů a globálních grantů v oblasti podpory 3.1. V této oblasti podpory bylo dosud vyhlášeno 10 výzev, z toho 8 výzev na podporu globálních grantů, 1 výzva na podporu individuálních projektů krajů a 1 výzva pro Odbor implementace fondů EU MPSV (tato výzva nebyla předmětem zkoumání).

V řízených rozhovorech respondenti označili jako efektivnější projekty podpořené **formou individuálního projektu** kraje (výzva č. 5). Za hlavní důvod přitom považují skutečnost, že kraj tímto způsobem může alokovat prostředky do té oblasti sociálních služeb, která je skutečně potřebná. Rozsah sociálních služeb je tak s ohledem na nutnost dalšího financování v dalších obdobích realisticky stanoven, projekt navazuje na středně a dlouhodobé koncepce rozvoje konkrétního kraje. Individuální projekt kraje také výrazně ulehčuje realizátorům sociálních služeb administrativní zátěž, kterou nese sám. Mezi nevýhodami této formy podpory je pak v některých případech absence komunikace mezi krajem a obcemi, takže příjemce IP nemá dostatečný přehled o potřebných sociálních službách a může veřejnou podporu špatně alokovat. Dalšími nevýhodami je riziko korupce a vysoké administrativní náklady pro kraj. **Globální granty** naopak mohou mít na rozdíl od

IP lepší představu o potřebách cílové skupiny (terénní služby). Nicméně za zásadní výtku lze považovat fakt, že v případě globálního grantu určuje potřebu cílové skupiny žadatel, který může (ale nemusí) vycházet ze skutečných potřeb cílové skupiny, a který rovněž může sledovat i jiné cíle (podpora organizace). Některé organizace mohou mít problém s udržitelností projektu po skončení veřejné podpory. U globálních grantů také hrozí větší riziko překryvů – projekty zaměřené na podobné aktivity a podobnou cílovou skupinu realizované různými subjekty.

Kvantitativní analýza individuálních projektů a globálních grantů je v této fázi zatím velmi obtížná – monitorovací indikátory sice obecně poskytují dostatek informací k tomuto hodnocení, avšak řada projektů z výzev v oblasti podpory 3.1 se nachází v různé fázi realizace, příp. hodnocení. Z dosavadní analýzy plnění monitorovacích indikátorů vycházejí individuální projekty jako úspěšnější – poměr dosažených hodnot monitorovacích indikátorů k cílovým hodnotám těchto indikátorů je sice u individuálních projektů výrazně vyšší, nicméně v této fázi je předčasné vyvodit z analýzy monitorovacích indikátorů jakékoliv závěry. To je zřejmé i z analýzy čerpání finančních prostředků – míra čerpání přidělených prostředků v jednotlivých výzvách je přímo úměrná datu vyhlášení konkrétní výzvy.

POKROK V OBLASTI PODPORY 3.2 - PODPORA SOCIÁLNÍ INTEGRACE PŘÍSLUŠNÍKŮ ROMSKÝCH LOKALIT

Evaluační otázka vychází z dokumentu Evaluace projektů OPRLZ zaměřených na problematiku romských komunit (viz <http://www.esfcr.cz/file/7324/>). Tento dokument identifikuje v OPRLZ následující problémové okruhy: nejasná taxonomie projektů a s ní související nedostatečně prokazatelné a kvantifikovatelné výsledky a dvojpohovost projektů (centralizovaný přístup, zaměřený na systémové změny, nastavení pravidel majority a standardů, změny vzdělávacího systému, změny klimatu apod.) a místní přístup, zaměřený na konkrétní region a konkrétního jednotlivce, se v projektech různě prolínají a ne zcela vhodně kombinují. V Závěrečné zprávě jsou tedy porovnávány nedostatky zmíněné v uvedeném dokumentu se současným stavem.

Za zcela zásadní pokrok oproti OPRLZ lze považovat vytvoření samostatné oblasti podpory 3.2.² To umožňuje lepší vymezení cílů, podporovaných činností a zejména cílové skupiny. Toto uspořádání daleko lépe umožňuje sledovat pokroky učiněné v této oblasti podpory. Na druhou stranu nelze formálně srovnávat projekty OPRLZ a OPLZZ v těchto oblastech (např. prostřednictvím monitorovacích indikátorů). Tímto vyčleněním samostatné oblasti podpory byly některé neduhy identifikované v dokumentu Evaluace projektů OPRLZ zaměřených na problematiku romských komunit vyřešeny (zejména problém taxonomie projektů).

Kritizovaná absence nedostatečně prokazatelných výsledků a výstupů projektů byla vyřešena jen částečně – monitorovací indikátory (jakožto nástroj monitorování výsledků a výstupů projektů) byly oproti OPRLZ zjednodušeny a umožňují lépe sledovat pokroky jednotlivých projektů. Přesto se však stále objevují projekty, které mají potíže s

² V OPRLZ byla oblast problematiky romských komunit obsažena v několika oblastech podpory, zejména opatření 2.1 Integrace specifických skupin obyvatelstva ohrožených sociální exkluzí a 2.3 Posílení kapacity poskytovatelů sociálních služeb.

dosažením stanovených hodnot monitorovacích indikátorů. Dle zjištění však příčina nespočívá ve špatně nastavených monitorovacích indikátorech, ale ve skutečnosti, že žadatelé chtějí často realizovat projekty vycházející z toho, co žadatelé považují pro cílovou skupinu za potřebné, nikoliv projekty vycházející z potřeb samotné cílové skupiny. V tomto směru tedy **není třeba měnit soustavu monitorovacích indikátorů, ale spíše posílit proces hodnocení projektů** tak, aby nekvalitní projekty s nejasnými a vágními formulacemi a bez vazeb na cílové skupiny byly vyřazeny již během procesu hodnocení a do fáze realizace se nedostaly.

Zmiňovaná dvojpolohovost a s ní spojené „zmatené“ prolínání se místního přístupu a centrálního přístupu a jejich vzájemnou nekompatibilitu se také díky jasnému vymezení oblasti podpory 3.2 povedlo odstranit.

PRIORITNÍ OSA 4 – VEŘEJNÁ SPRÁVA A VEŘEJNÉ SLUŽBY

PŘÍNOS PRO ZVYŠOVÁNÍ KVALITY A TRANSPARENTNOSTI VEŘEJNÉ SPRÁVY

Vliv projektů na zvýšení kvality a transparentnosti veřejné správy byl hodnocen prostřednictvím názorů zainteresovaných subjektů (žadatelů – řešitelů a cílových skupin) a pomocí nově vyvinuté metody path marking³. Hodnocení vlivu projektů na kvalitu a transparentnost veřejné správy je v budoucnu možné rozšířit o názory konečných klientů služeb veřejné správy, ale za současného stavu rozpracovanosti projektů nemělo smysl toto provádět.

Vliv projektů na **kvalitu veřejné správy** byl hodnocen prostřednictvím vybraných znaků kvality, které jsou podrobněji popsány v technické zprávě (např. dostupnost, spolehlivost, bezpečnost apod.). Za **transparentnost** byla v této evaluaci považována schopnost veřejné správy/jakékoliv organizace komunikovat navenek sdělení o tom, jak je zacházeno s penězi, které byly vybrány od jiných subjektů (např. formou daní, darů apod.). Konkrétně jde o smysluplné a kvalitní sdělování informací o tom, na co byly vybrané peníze použity, jaké to přineslo výsledky a z jakého důvodu byly peníze použity právě na tento účel.

V dotazníkovém šetření byli osloveni všichni realizátoři (z nichž odpovědělo 98 respondentů z PO4) a vybrané cílové skupiny (odpovědělo 83 respondentů). Bylo zjištěno, že na straně subjektů veřejné správy existuje potřeba zvyšovat kvalitu a transparentnost veřejné správy, ale tato potřeba je vnímána rozdílně mezi cílovými skupinami a realizátory. Zatímco realizátoři vnímají potřebu zvyšovat kvalitu veřejných služeb ve všech hodnocených aspektech, tak cílové skupiny jenom v některých.

³ Principem metody **path marking** je, že se hodnotí samotný proces přípravy a realizace projektu z hledisek zvyšování kvality veřejné správy a transparentnosti. Ptáme se, zda způsob, jak byl projekt připravován a případně realizován, přispěl ke zvýšení kvality a transparentnosti ve veřejné správě. Metodu jsme nazvali „path marking“, protože tyto projekty slouží jako příklad ostatním subjektům veřejné správy (v dobrém i špatném), a v podstatě vytváří cestu, na kterou se další subjekty napojují při přípravě a realizaci vlastních projektů. Pokud je například při realizaci projektu provedeno výběrové řízení, které je sice slučitelné s literou zákona, nikoliv však s duchem zákona, tak i když má možná tento projekt ve svých cílech uvedeno zvyšování kvality a transparentnosti, tak sám sebe vlastně popírá.

Vliv projektů v PO 4 na zvyšování kvality veřejné správy lze hodnotit jako spíše pozitivní, ačkoliv ve vnímání vlivu projektů se cílové skupiny a realizátoři liší v podstatě stejně, jako u vnímání samotné kvality veřejné správy.

Vliv projektů na posílení transparentnosti by měl být – podle projektových záměrů – značný, nicméně zainteresované skupiny (realizátoři, cílové skupiny) se shodují v tom, že projekty spíše nepřispívají k posílení transparentnosti.

Při použití metody path marking vycházel řešitelský tým z praxe hodnotitelů (protokoly v MONIT7+, doporučení hodnotitelských komisí) a z řízených rozhovorů. Poměrně velké množství projektů bylo vráceno k přepracování, některé opakovaně, což můžeme považovat za určitou známku nízké kvality ve veřejné správě. Častým důvodem pro neschválení projektu bylo nejasné vymezení aktivit nebo některých položek, což lze považovat za poukaz na úroveň transparentnosti navržených projektů. Další známku o snížené míře transparentnosti bylo možné vysledovat u realizovaných výběrových řízení, jejichž výsledky ukazují malé rozdíly mezi předpokládanou hodnotou zakázky a vysoutěženou cenou.

Z provedené analýzy vyplynul dílčí závěr, že realizované projekty spíše přispívají ke zvýšení kvality a transparentnosti, ale jejich vliv není jednoznačně pouze pozitivní. Tento stav může vést ke snížené míře efektivnosti využitých prostředků. V tomto smyslu je vhodné reflektovat doporučení uvedená v kapitole 4 tohoto dokumentu.

VLIV NA SNIŽOVÁNÍ ADMINISTRATIVNÍ ZÁTĚŽE VEŘEJNÉ SPRÁVY

Administrativní zátěž (dále jen AZ) byla zkoumána ve smyslu vnímané administrativní zátěže ze strany zaměstnanců veřejné správy související s realizací projektů.

Z výše uvedených podkladů vyplývá, že ve veřejné správě je vnímána potřeba snižovat AZ, protože je považována za překážku pro kvalitní práci. Při realizaci projektů jsou v této oblasti určité rezervy, v některých případech byly projekty vnímány jako příčina navýšení AZ.

Za nejvýznamnější příčiny administrativní zátěže jsou považovány tzv. vnější příčiny (organizace práce a činností ve vnějších organizacích a legislativní podmínky pro práci).

Vyhodnocení příspěvku projektů ke snižování AZ nevyznívá zcela jednoznačně. Zatímco realizátoři vidí příspěvek projektů spíše pozitivně, a to v oblastech, kde je nejvíce potřeba snižovat AZ, tak cílové skupiny jsou ve svých odpovědích podstatně skeptičtější včetně toho, že projekty nereagovaly na potřebu snižování AZ v oblasti, kde to bylo nejvíce potřeba.

Většina realizovaných projektů v PO 4 je podle provedeného dotazníkového průzkumu primárně zaměřena spíše na jiné aspekty, než je snižování administrativní zátěže veřejné správy. Většina projektů je zaměřena na zvyšování kvality či elektronizaci veřejné správy včetně souvisejícího vzdělávání.

Dále z podkladů vyplynulo, že na administrativní zátěž v souvislosti s realizací projektů v PO 4 má nepochybně vliv i připravenost a schopnost řídicího a

implementačního orgánu poskytovat relevantní a správné informace, případy změn výzev, pravidel a požadavků na evidenci v průběhu realizace projektů, dodatečné požadavky na sledování nových pod/indikátorů apod.

Z aplikace metody path marking vyšlo zjištění, že přístup žadatelů k podávání projektů je spíše takový, že se AZ zvyšuje. Pouze necelá polovina žádostí byla připravena tak, že nemusely být vráceny k přepracování žadatelům.

Administrativní zátěž je jednoznačně ovlivňována také nastavením podmínek a pravidel implementace daného operačního programu. Z průzkumu názorů realizátorů projektů vyplynulo, že právě vysoká administrativní zátěž je považována za jeden z největších problémů podávání žádostí a následné realizace projektů v OPLZZ. Tento názor je společný jak prioritní ose 4, tak i ostatním prioritním osám. Příspěvek projektů ke snižování administrativní zátěže lze považovat za spíše pozitivní, ale i zde jsou určité rezervy.

PŘÍNOS PROJEKTŮ PRIORITNÍ OSY 4

Přírnost a užitečnost byla vyhodnocována ve smyslu, jak ji vnímají účastníci vzdělávacích projektů (cílové skupiny). Principiálně šlo o to, do jaké míry jsou poznatky ze vzdělávání použitelné při výkonu jejich zaměstnání.

Z hodnocení vyplývá, že vzdělávání v rámci podpořených projektů je vnímáno jako spíše přírnostné, i když samotní absolventi vzdělávání na to nemají jednoznačně pozitivní názor. Užitky a přírnosty realizovaných projektů hodnotí celkem nízko (zde však odpovídalo pouze 27 osob).

Vnímání použitelnost (do jaké míry je použitelné to, co získali prostřednictvím vzdělávání) byla respondenty zhodnocena jako nízka s ohledem na výkon jejich práce. Skutečná použitelnost – co skutečně ve své práci využívají – je považována za ještě o něco nižší.

Samotní účastníci vzdělávání hodnotí přírnostnost a užitečnost vzdělávacích projektů spíše pozitivně, ale jejich hodnocení není jednoznačné, neboť užitky a přírnosty vzdělávání nepovažují za příliš podstatné pro jejich práci.

PRIORITNÍ OSA 5 – MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

V rámci ROV 2010 byla u prioritní osy 5 řešena otázka týkající se typu projektů ve skupině běžících projektů (např. dle typu žadatelů), které mají největší potenciál dosahovat cílů této prioritní osy. V provedených analýzách se ukázalo, že žadatelé se primárně orientují na partnery ze zemí EU 15, kterých je v celé PO5 přibližně 63 %.

Relativně nízkou inovativnost přístupů lze spatřit v případě žadatelů z řad veřejné správy. Tito žadatelé obvykle pracují na principu „*pracuje se na tom, co zákon přikazuje*“, zatímco pro inovativní přístup je typické, že se „*pracuje na tom, co zákon nezakazuje*“.

Vzhledem k tomu, že v době zpracování těchto analýz bylo dokončeno jen 7 projektů PO5 OPLZZ, není zatím možné provádět reprezentativní hodnocení dopadů PO5.

4. SYNTÉZA DOPORUČENÍ PRO DALŠÍ IMPLEMENTACI OPLZZ

Při řešení evaluačního úkolu byla identifikována celá řada dílčích, ale i zásadních doporučení směřujících ke zlepšení fungování a implementace OPLZZ. V rámci návrhu na zlepšení implementace identifikoval evaluační tým řadu různých doporučení, která jsou v této kapitole představena v následující struktuře:

1. **Klíčová doporučení ke třem oblastem implementace s největším potenciálem pro další rozvoj OPLZZ (celo-programový charakter dopadu)**
 - Potenciál rozvoje problematiky rovných příležitostí v ČR;
 - Pomalý postup proplácení příjemcům, administrativní náročnost, chybovost v sestavování monitorovacích zpráv KP, nesoulad v hodnocení MZ na různých úrovních implementace OPLZZ;
 - Reflexe regionálních potřeb trhu práce a podpory ESF.
2. **Specifická doporučení vztažená k průřezovým i dílčím aspektům prioritních os**
 - průřezová doporučení;
 - doporučení dle jednotlivých prioritních os OPLZZ.

KLÍČOVÁ DOPORUČENÍ V OBLASTECH IMPLEMENTACE S NEJVĚTŠÍM POTENCIÁLEM DALŠÍHO ROZVOJE OPLZZ

Vzhledem k tomu, že OPLZZ se v současné době nachází zhruba v polovině své implementace, byly v této evaluaci identifikovány a vyhodnoceny tři oblasti implementace, ve kterých je největší potenciál pro další rozvoj tohoto programu. V této kapitole jsou oblasti implementace s největším potenciálem detailně představeny v následující struktuře:

- Souvislosti, příčiny a dopady dané oblasti implementace
- Konkrétní kroky a doporučení k rozvoji dané oblasti v detailní struktuře dle tabulek využívaných řídicím orgánem (včetně určení časového harmonogramu a odpovědnosti)
- Schématické znázornění plánu realizace souboru navržených kroků v dané oblasti v následující logice a kauzální posloupnosti

výchozí stav (příčiny) → hlavní cíl řešení → dílčí cíle → aktivity → dílčí výstupy → výsledek

Oblast rovných příležitostí v ČR

Souvislosti, příčiny a dopady

Přestože je problematika rovných příležitostí silně akcentována v OPLZZ i dalších programech či politikách, jsou praktické dopady v ČR stále velmi slabé, přičemž většinou realizátorů jsou uplatňovány spíše formálně. Většina projektů se spíše než na řešení problematiky rovných příležitostí zaměřuje na poradenství a osvětovou činnost.

V případě OPLZZ má tato tématica velký potenciál v dalším zlepšování, přitom v souvislosti s ekonomickým útlumem v letech 2009 a 2010 dostala tato forma podpory

další konkrétnější význam.

V OPLZZ se rovné příležitosti (dále jen RP) definují pomocí indikativního výčtu způsobilých aktivit a kontextuálně v analytickém úvodu OP. Zařazení horizontálního tématu RP a zvláštního dotazníku o RP do přípravy žádosti v OPLZZ (pro všechny žadatele) přispěly podstatnou měrou k obeznámenosti žadatelů s problematikou RP.

Posílení této problematiky napříč prioritními osami OPLZZ by zároveň pozitivně řešilo dosavadní neuspokojivý vývoj při naplňování hodnot dopadových indikátorů OPLZZ (zejména pak nízké míry zaměstnanosti žen, dlouhodobé nezaměstnanosti skupin 15-24 let a 50+, viz také NOK-MMR, leden 2011, str. 31).⁴ Zapojení experti v Delphi panelu se významně přiklonili k názoru, že osvěta a propagace rovných příležitostí v ČR musí probíhat souběžně s praktickými činnostmi (např. služby péče o děti, podpora začínajících podnikatelek), přičemž aktivity zaměřené na osvětu by neměly být výrazněji utlumovány. Na druhou stranu však dále experti potvrdili, že dosavadní projekty zaměřené na rovné příležitosti v OPLZZ (oblast podpory 3.4) nebyly z hlediska osvětové činnosti dobře zacílené a koordinované.

Potenciál a pozitivní dopady rozvoje této tematiky lze spatřovat zejména v šíření dobré praxe z realizovaných projektů (OP 3.4). V případě OP 3.4 by bylo vhodné zvážit posílení příjmu projektů zaměřených na konkretizaci RP v praxi (např. služby péče o děti, podpora začínajících podnikatelek apod.). V následující části jsou vymezeny klíčové cíle, které jsou dále doplněny o konkrétní kroky nutné k realizaci.

Konkrétní kroky a doporučení k rozvoji oblasti rovných příležitostí

Cíl 1: Zlepšit dosavadní neuspokojivý vývoj při naplňování hodnot dopadových indikátorů OPLZZ v rámci tematiky rovných příležitostí (zejména pak nízké míry zaměstnanosti žen, dlouhodobé nezaměstnanosti skupin 15-24 let a 50+)

Garant	Aktivita	Harmonogram
„XY“	<p>Zavést ve všech oblastech podpory prioritních os 1, 3, 5 a v oblasti 2.1 preferenci konkrétních aktivit a akcí, které podporují obecně rovné příležitosti. Učinit to buď pomocí specifického kritéria anebo jako volitelnou podmínku přijatelnosti projektové žádosti, např.:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) obecné i specifické vzdělávání rodičů malých dětí před jejich nástupem (návratem) do zaměstnání, 2) vytváření a zprostředkování nabídky kvalifikačních a rekvalifikačních programů pro ženy, 3) příprava na zahájení samostatné výdělečné činnosti (informování o zákonech a předpisech, tvorba podnikatelské plánu, základní podnikatelské znalosti a dovednosti apod.), 4) provozování dětských koutků pro krátkodobé hlídání dětí po dobu projektu, 5) zřízení jiné služby péče o děti po dobu projektu, resp. v 	<p>Další výzvy v rámci prioritních os 1, 3, 5 a v oblasti podpory 2.1 vyhlášené v letech 2011 - 2013</p>

⁴ NOK-MMR (2011): Analýza věcného pokroku operačních programů v rámci programového období 2007 – 2013: informace o plnění úkolu dle usnesení Vlády ČR č. 295/2010, leden 2011

	<p>době účasti rodičů n a projektu (např. týdenní ozdravný pobyt dětí, celodenní akce výchovně zábavného charakteru),</p> <p>6) příprava, ověřování a implementace netradičních forem zaměstnávání (tzv. flexibilní kancelář, práce z domova, sdílení jednoho prac. místa, zhuštěný pracovní režim typu 3+3 dny, zřizování zkrácených prac. úvazků, sdílených prac. míst aj.),</p> <p>7) zřízení a provozování miniškoly (pro max. 5 děti v domácnosti nebo v jiném objektu), "baby sitting" aj.</p>	
<p>„XY“</p>	<p>Pro podporu rozvoje pružných forem práce připravit samostatné výzvy, popř. při hodnocení návrhu projektu bodově zvýhodnit danou aktivitu. Pomocí specifického kritéria pro věcné hodnocení projektové žádosti zvýšit podporu pružných forem práce.</p> <p>V souvislosti s tímto doporučením se navrhuje:</p> <p>i. Stanovit specifické kritérium v tomto znění:</p> <p>Projekt vede k vytvoření pracovních míst s flexibilním pracovním režimem pro absolventy vzdělávacích aktivit v rámci projektu. (0 – 8 bodů)</p> <p>Toto kritérium hodnotí propojení vzdělávání s tvorbou flexibilních pracovních režimů. Zjišťuje, kolik pracovních míst s flexibilním pracovním režimem bylo zřízeno pro zaměstnance, kteří v době realizace kurzů byli na rodičovské dovolené, pro uchazeče o zaměstnání nebo pro ostatní zaměstnance. Do hodnoty kritéria se započítávají nově vytvořená pracovní místa a rovněž pracovní místa, která byla zřízena již před zahájením realizace projektu, neměla však charakter flexibilního pracovního režimu (např. běžná pracovní místa obsazovaná trvale pracovníkem na plný úvazek). Udržitelnost nově vytvořených pracovních míst se řídí platnou metodikou OPLZZ.</p> <ul style="list-style-type: none"> - 8 bodů získá projekt, v jehož rámci budou zajištěna pracovní místa s flexibilním pracovním režimem pro více než 20% úspěšně podpořených osob (absolventů vzdělávacího programu), - 5 bodů získá projekt, v jehož rámci budou tato pracovní místa zajištěna pro více než 10%, maximálně však 20% úspěšně podpořených osob, - 2 body získá projekt, v jehož rámci budou zajištěna pracovní místa s flexibilním pracovním režimem pro maximálně 10% úspěšně podpořených osob, - 0 bodů získá projekt, který nevede ke zřízení žádné ho pracovního místa s flexibilním pracovním režimem. <p>Pro účely tohoto specifického kritéria se pracovním místem s flexibilním pracovním režimem rozumí:</p> <ul style="list-style-type: none"> - místo s nově zavedenou pružnou pracovní dobou (na pracovišti, kde doposud nebyla zavedena a jen pro zaměstnance pečující o děti předškolního věku); 	<p>Další výzvy v rámci prioritních os 1, 3, 5 a v oblasti podpory 2.1 vyhlášené v letech 2011 - 2013</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - místo, na němž se práce alespoň z 50 % fondu pracovní doby vykonává doma, resp. mimo stálou provozovnu; - místo se zkráceným pracovním úvazkem a) pravidelným (např. 5x týdně 4 hodiny) nebo b) flexibilním (20 hodin týdně); - místo s nepravidelným režimem tzv. stlačeného pracovního týdne (např. 20-40 hodin týdně ve 3-4 dnech v průběhu týdne); - sdílené pracovní místo (částečný úvazek a sdílení prac. místa s další osobou); - místo se zkráceným úvazkem kombinujícím práci z domova s prací v zaměstnání; - práce na dohodu o pracovní činnosti nebo na dohodu o provedení práce s docházením do zaměstnání dle dohody se zaměstnavatelem. <p>ii. Vytvořit nový monitorovací indikátor:</p> <p>07.01.xx (dosud není zaveden) – Počet prac. míst, která byla vytvořena pro absolventy kurzů, s flexibilním pracovním režimem. Tím se míní především:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nově zavedená pružná pracovní doba (na pracovišti, kde doposud nebyla zavedena); - práce konaná alespoň z 50 % fondu pracovní doby doma, resp. mimo stálou provozovnu; - zkrácený pracovní úvazek a) pravidelný (např. 5x týdně 4 hodiny) nebo b) flexibilní (20 hodin týdně); - stlačený pracovní týden (např. 20-40 hodin týdně ve 3-4 dnech v průběhu týdne); - sdílené pracovní místo (částečný úvazek a sdílení prac. místa s další osobou); - zkrácený úvazek kombinující práci z domova s prací v zaměstnání; - práce na dohodu o pracovní činnosti nebo na dohodu o provedení práce s docházením do zaměstnání dle dohody se zaměstnavatelem. 	
--	--	--

Cíl 2: Posílit potenciál oblasti rovných příležitostí prostřednictvím důrazu na princip partnerství v rámci oblasti podpory 3.4 OPLZZ

Garant	Aktivita	Harmonogram
„XY“	1. V dalších výzvách v rámci OP 3.4 je potřeba se nadále zaměřovat zejména na zástupce obcí a zaměstnavatelů, kteří této tematice ne zcela dobře rozumí (dosud byl kladen malý důraz na osoby 50+, mladistvé, osoby s nízkým vzděláním apod.). Rovněž jsou důležitá místní (zejména mezisektorová) partnerství, která řeší problematiku návratu do práce v určité lokalitě. Typicky (ne však výhradně) půjde o lokality, v nichž nejsou velcí zaměstnavatelé. Žadatelem zde může být město stejně	2012 a dále – po akceptaci plánu výzev na rok 2012

	jako NNO (poskytovatel péče).	
„XY“	<p>2. Je nutné i nadále podporovat oslabování genderových stereotypů, nikoliv však obecnou propagací, nýbrž cíleně, působením v jednotlivých podnicích a lokalitách. Získávat k tomu firmy a města jako partnery patří mezi nejvýznamnější způsoby posilující potenciál oblasti rovných příležitostí v ČR, protože mají nejvíce možností zaměstnat např. rodiče po návratu do práce. Mezi programové aktivity, které patří k nejvhodnějším pro toto zdůraznění ve výzvách v OP 3.4 v dalších letech, patří (viz znění Prováděcího dokumentu OPLZZ, str. 74):</p> <p>a. <i>rozvoj inovativních programů a opatření směřujících k sladění pracovního a rodinného života,</i></p> <p>b. <i>podpora partnerství různých aktérů rodinné politiky na místní, regionální, národní a mezinárodní úrovni za účelem sladění pracovního a rodinného života.</i></p>	2012 a dále – po akceptaci plánu výzev na rok 2012

Cíl 3: Posílit reálné změny v zaměstnávání a podnikání mužů a žen, kteří jsou jinak znevýhodněni v dalším pracovním uplatnění z důvodů péče o malé děti

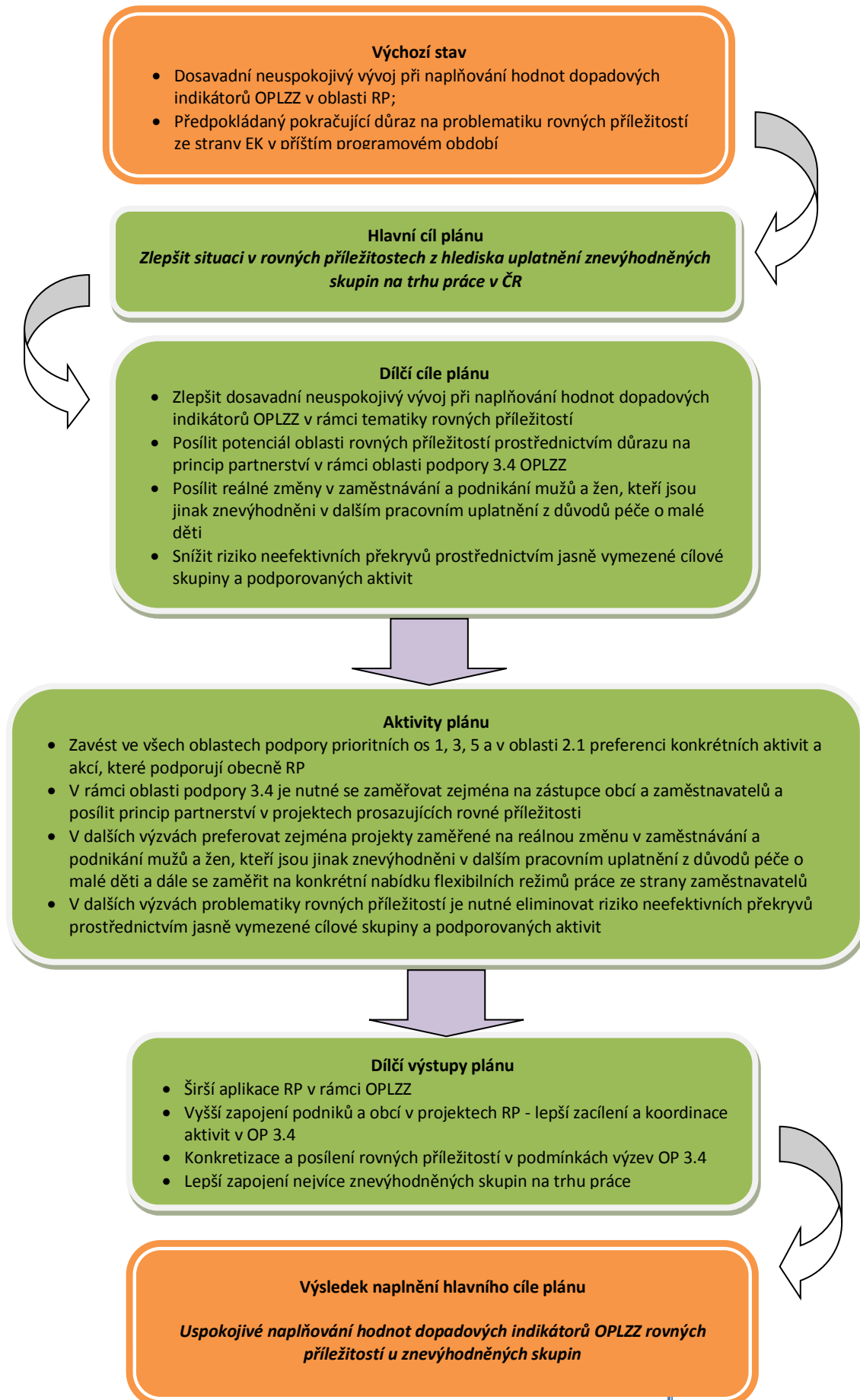
Garant	Aktivita	Harmonogram
„XY“	1. V rámci dalších výzev OP 3.4 posílit příjem projektů zaměřených na konkretizaci RP v praxi (např. služby péče o děti, podpora začínajících podnikatelek apod.).	2012 a dále – po akceptaci plánu výzev na rok 2012
„XY“	2. V dalších výzvách OP 3.4 preferovat zejména projekty zaměřené na šíření dobré praxe z realizovaných projektů. K tomu je potřeba upravit znění příslušných výzev a takové projekty bodově zvýhodnit.	2012 a dále – po akceptaci plánu výzev na rok 2012

Cíl 4: Snížit riziko neefektivních překryvů prostřednictvím jasně vymezené cílové skupiny a podporovaných aktivit

Garant	Aktivita	Harmonogram
„XY“	1) Oblast podpory 3.4 má sice vymezenou cílovou skupinu širěji, ale podporované činnosti jasně vymezují oblast podpory. Z cílových skupin dosud převažovaly ženy na rodičovské dovolené, resp. ženy s malými dětmi, méně často zájemkyně a uchazečky o zaměstnání. Příští výzva by měla zdůraznit (aniž by vylučovala ostatní skupiny) pomoc: <p>a. <i>ženy, které jsou ohroženy nezaměstnaností,</i></p> <p>b. <i>ženy v předdůchodovém věku,</i></p> <p>c. <i>zájemkyně o vlastní podnikatelskou činnost (ženy všeho věku).</i></p>	2012 a dále – po akceptaci plánu výzev na rok 2012
„XY“	2) Projekty zaměřené na osvětu a propagaci by měly být více koordinovány ve vazbě na zástupce cílových skupin. Další výzvy OP 3.4 a tematicky obdobné OP v dalším	2012 a dále, včetně příštího

	programovém období by měly jasně preferovat osvětové a propagační projekty, které však budou úzce cíleny na zástupce cílových skupin (nikoliv podpora všeobecného povědomí o problematice rovných příležitostí).	programového období 2014+
--	--	---------------------------

Plán realizace souboru kroků v oblasti rovných příležitostí

Administrativní náročnost

Souvislosti, příčiny a dopady

Vysoká administrativní zátěž (dále jen „AZ“) jak na straně konečných příjemců, tak na straně implementačních orgánů souvisí s převážně formálním vnímáním implementace OPLZZ a neúměrně silným zaměřením na procesní a formální stránku realizace projektů spíše než na jejich věcný přínos. S nedostatečně nastaveným systémem pro věcný monitoring (zejména co se týče kvality získávaných dat) částečně souvisí orientace implementačních pracovníků na formální a procesní kontrolu realizace projektů.

Jako hlavní příčiny vysoké AZ byly identifikovány zejména tyto faktory:

- Dvoukolový způsob kontroly monitorovacích zpráv;
- Požadavek na velké množství dokladovaných materiálů a výkazů;
- Nutnost předkládat a archivovat všechny podklady v papírové formě;
- Velký počet chyb ve vyplňování MZ a ŽoP způsobený požadavkem na velké množství vyplňovaných údajů;
- Pomalé proplácení žádostí o platbu.

Komplexním zhodnocením zkušeností z ročního operačního vyhodnocení OPLZZ považujeme za nejdůležitější **přesunout těžiště kontroly z procesních a formálních aspektů realizace projektů k věcnému monitoringu**. Smyslem by nemělo být jen vyčerpat finanční prostředky, ale vyčerpat je za kvalitní projekty a za projekty, kde bude jasně patrné, na co se peníze vyčerpaly.

Snížení AZ bude mít v první řadě dopad na implementační subjekty, které by tak mohly **přesunout větší část své pozornosti na věcnou kontrolu** a naplňování cílů projektu, potažmo programu. Jako druhý nejvýznamnější přínos takového kroku spatřujeme **zlepšení image OPLZZ** ve společnosti. Až jako třetí přínos v pořadí důležitosti spatřujeme **ulehčení administrativy konečným příjemcům**. V následující části jsou vymezeny klíčové cíle, které jsou dále doplněny o konkrétní kroky nutné k realizaci.

Konkrétní kroky a doporučení k rozvoji a zjednodušení oblasti „Administrativní bariéry“:

Cíl 1: Zrychlit proplácení požadovaných plateb příjemcům tím, že nesporné výdaje budou propláceny ihned po kontrole monitorovací zprávy a nikoli až po schválení všech požadovaných výdajů. Sporné výdaje proplácet dodatečně po jejich vyjasnění.

Komentář: Stávající systém je nastaven tak, že pokud je v projektu za „x“ milionů nalezen rozpor či nesoulad v řádu několika tisíc, je zdržena celá platba. Proto by bylo vhodné zjednodušit systém tak, aby se proplácely všechny způsobilé výdaje, kde nebyl identifikován rozpor, a dílčí problematické způsobilé výdaje by se řešily v další monitorovací zprávě a žádosti o platbu.

Podrobněji: V případě zjištění nejasností vyzve příslušný subjekt (Řídící orgán, zprostředkující subjekt, externí subjekt – administrátor Řídícího orgánu pro určitou oblast podpory) příjemce k doplnění monitorovací zprávy a současně zadá pokyn k proplácení té části prokázaných nákladů, ke kterým nejsou v monitorovací zprávě žádné pochybnosti. Zbytek nákladů bude proplácen po řádném vypořádání připomínek příjemcem. Toto

opatření povede k rychlejšímu čerpání pomoci a současně k větší finanční stabilitě konečných příjemců zejména z neziskového sektoru.

Rovněž je nezbytné stanovit lhůtu pro vyřízení připomínek k monitorovacím zprávám následujícím způsobem - pokud subjekty, které jsou oprávněné podávat připomínky k monitorovacím zprávám (ŘO, ZS, externí subjekt – administrátor Řídicího orgánu pro určitou oblast podpory, konkrétně pak příslušní projektoví a finanční manažeři) nevyzvou příjemce k doplnění dané MZ do 60 kalendářních dní ode dne doručení MZ, bude se MZ považovat za schválenou a bude dán pokyn k proplacení zjednodušené žádosti o platbu (pokud tato žádost bude součástí MZ).

Garant	Aktivita	Harmonogram
XY	a. Zpracovat toto doporučení do podoby praktické metodiky	Do 06/2011
XY	b. Předložit tento dokument ke schválení kompetentním orgánům OPLZZ	07 – 08/2011
XY	c. Po schválení implementovat tento pokyn do prováděcích dokumentů OPLZZ	09/2011
XY	d. Informovat zprostředkující subjekty (aby věděly, že smí) i konečné příjemce (aby věděli, že lze) o možnosti tohoto zrychleného způsobu proplácení.	Od 10/2011
XY	e. Namátkově kontrolovat, zda je tento způsob využíván	Od 01/2012 průběžně

Cíl 2: Zavést ustálený a jednotný systém pro řešení nestandardních situací a dotazů prostřednictvím sestavení metodické poradní skupiny, která bude nestandardní dotazy a situace řešit a jejich řešení zveřejňovat.

Komentář: V současné době byla „komunikace“ identifikovaná jako jedna z administrativních bariér. Jedná se zejména o neexistenci lhůt pro zodpovězení dotazu, dále o informace poskytované pouze telefonicky (bez písemného dokladu), které nemají v případě nesrovnalostí žádnou váhu apod. Respondenti v dotazníkovém šetření rovněž uváděli, že jsou stejné situace posuzovány dvěma zprostředkujícími subjekty rozdílně. Toto navrhované opatření má proto za cíl sjednotit postupy v rámci OPLZZ, zejména v případě nestandardních situací.

Garant	Aktivita	Harmonogram
XY	a. Předložit kompetentním orgánům OPLZZ ke schválení návrh na vytvoření metodické poradní skupiny.	Do 06/2011
XY	b. Po schválení sestavit metodickou poradní skupinu sestávající minimálně z metodika OPLZZ, právníka, experta na finance a účetnictví. Tato skupina bude zodpovídat nestandardní dotazy ze strany zprostředkujících subjektů. Stanovit povinnost zodpovědět dotaz do 15 pracovních dnů. V případě, že bude zodpovězení vyžadovat delší čas, je povinností metodické skupiny v daném termínu informovat ZS, který dotaz vznesl, o konkrétně podniknutých krocích.	07 – 09/2011
XY	c. Informovat pracovníky zprostředkujících subjektů o zřízení metodické poradní skupiny a o možnosti obracet se na ni s nestandardními dotazy a situacemi, ve kterých nejsou sami schopni rozhodnout.	09/2011
XY	d. Zavést veřejně dostupnou databázi již učiněných	Do 09/2011

	rozhodnutí. Tato databáze bude sloužit jako „živá příručka“ pro konečné příjemce i zprostředkující subjekty, jak v daných situacích postupovat. Databáze bude mít precedentní charakter, tj. pokud již bylo v databázi zveřejněno řešení nějaké situace, bude toto řešení závazné pro danou situaci i v budoucnu.	
XY	e. Zajistit zavedení a udržování databáze včetně informování KP a ZS o její existenci a závaznosti provedených rozhodnutí.	Od 01/2012 průběžně

Cíl 3: Zjednodušit monitorovací zprávy a žádosti o platbu. Věcnou část monitorovací zprávy redukovat na elektronický formulář vyplňovaný přes webové rozhraní (Benefit) bez nutnosti jejího odevzdávání v papírové podobě. Finanční část MZ redukovat na rozšířenou soupisku účetních dokladů doplněné o výpis z projektového účtu a výpis s podklady projektu.

Komentář: Administrativní náročnost a složitost předkládaných monitorovacích zpráv a žádostí o platbu vede k velké chybovosti v jejich zpracování ze strany žadatelů (jak vyplývá z dotazníkového šetření na úrovni KP i ZS). Zjednodušení MZ a radikální redukce požadovaných dokladů povede ke zjednodušení a zrychlení celého procesu schvalování MZ a ŽoP. Domníváme se, že rozsah předkládané MZ lze redukovat na:

- Elektronicky vyplňovaný a odesílaný formulář MZ (prostřednictvím Benefit, případně alternativního systému);
- Rozšířenou soupisku účetních dokladů;
- Výpis z účtu a poklady jako doklad o skutečném vyplacení uváděných částek.

Vlastní kontrola účetních dokladů bude prováděna při kontrolách na místě, případně v rámci auditu projektu. Není vhodné uplatňovat nová administrativní nařízení retrospektivně na již probíhající projekty, pokud to není v rozporu se zákonem.

Garant	Aktivita	Harmonogram
XY	a. Zpracování návrhu na úpravu předkládání monitorovacích zpráv a žádostí o platbu. Ověření, že zpracovaný návrh je v souladu se všemi právními a finančními předpisy vztahujícími se na implementaci pomoci z EU.	Do 06/2011
XY	b. Schválení návrhu kompetentními orgány OPLZZ.	07 – 09/2011
XY	c. Úprava elektronického prostředí pro předkládání MZ včetně finanční části (rozšířená soupiska účetních dokladů) a její provázání s rozpočtem projektu. Technicky a procesně dořešit provádění nepodstatných i podstatných změn v rozpočtu.	09-12/2011
XY	d. Implementovat tento způsob předkládání MZ a ŽoP do prováděcích dokumentů OPLZZ.	09-12/2011
XY	e. Zajistit informování a proškolení pracovníků ZS a zástupců KP v novém způsobu předkládání MZ.	01 - 03/2012
XY	f. Zahájit nový způsob předkládání MZ	04/2012
XY	g. Vyhodnotit fungování nového způsobu předkládání MZ – u ZS i KP	10 – 12/2012

Poznámka 1: Výše uvedené kroky a termíny jsou navrženy pro variantu, kdy toto doporučení bude

implementováno ještě v tomto programovacím období.

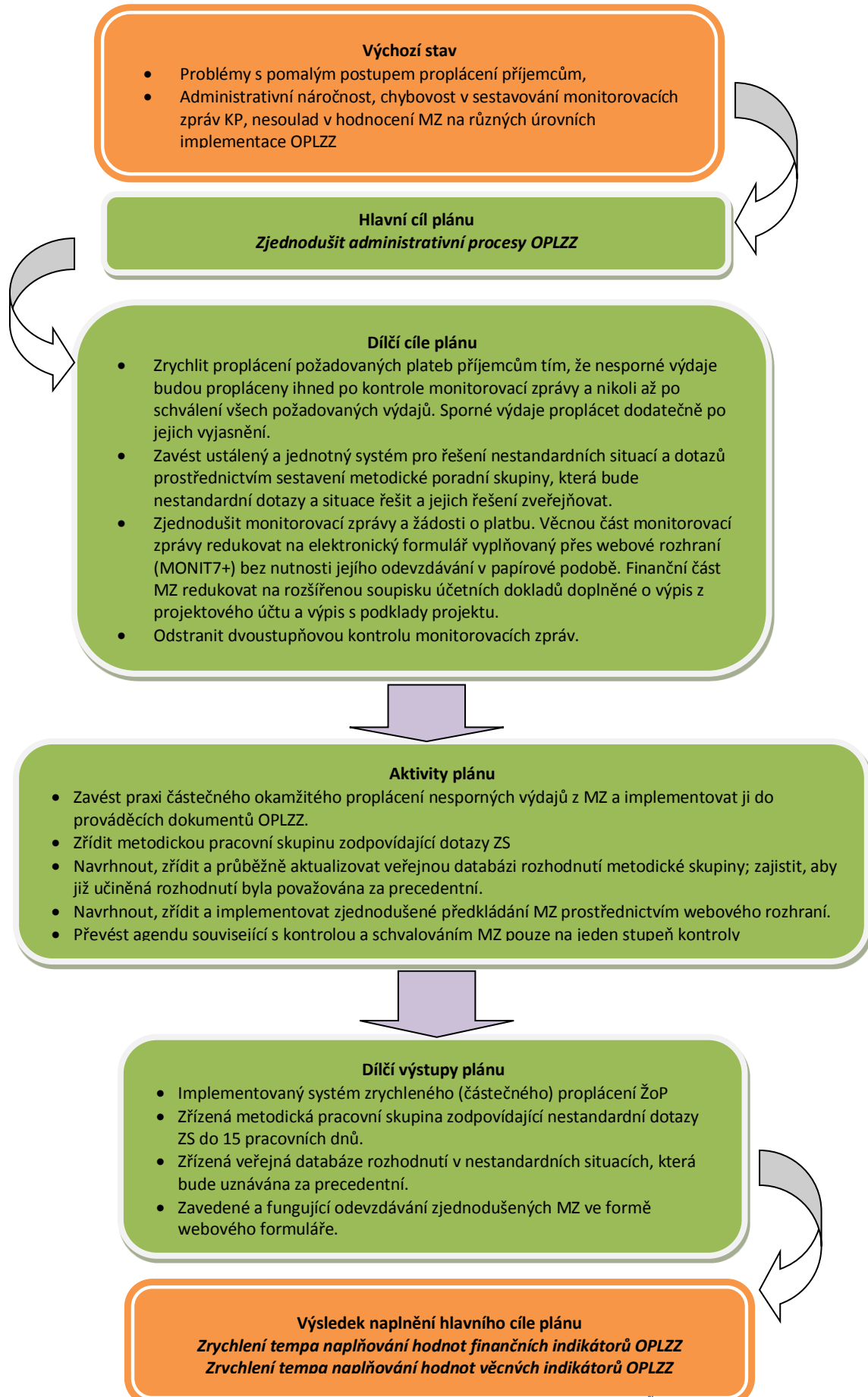
Poznámka 2: V ideálním případě, se kterým počítá tento návrh, bude rozšířená soupiska účetních dokladů vyplňována v prostředí Benefit a automaticky provázána s rozpočtem projektu tak, aby bylo možné automaticky vygenerovat a zobrazit aktuální stav čerpání rozpočtu. Alternativně lze tuto soupisku odevzdávat v excelu a teprve následně ji zanášet do MONIT7+.

Cíl 4: Odstranit dvoustupňovou kontrolu monitorovacích zpráv.

Komentář: Současná situace je nastavena na několik kontrol zástupců různých institucí (externí administrátor a MPSV), jejichž kompetence nejsou jasně definovány a vymezeny. Z tohoto důvodu se často stalo, že jednou schválené dokumenty projektu, byly zpětně označeny jako nedostatečné či bylo upozorněno na jiné nejasnosti. Tento systém výrazně znesnadňuje samotnou realizaci projektu, ale především je i zátěží pro zástupce veřejné správy. Odstranění jednoho stupně kontroly MZ bude maximálně efektivní zejména v případě, kdy bude implementován navržený zjednodušený způsob předkládání MZ a žádostí o platbu.

Garant	Aktivita	Harmonogram
XY	a. Provést analýzu toho, který stupeň kontroly bude efektivnější vypustit.	Do 09/2011
XY	b. Navržení způsobu implementace opatření (zrušení vybraného stupně kontroly) kompetentním orgánům OPLZZ.	10 - 11/2011
XY	c. Po schválení implementovat do prováděcích dokumentů OPLZZ.	12/2011
XY	d. Předání a převedení agendy zrušeného stupně kontroly na subjekt, který bude kontrolu nadále provádět.	01-06/2012
XY	e. Zahájení pouze jednostupňové kontroly zjednodušených MZ.	Od 07/2012
XY	f. Kontrola zrychlení administrace a snížení administrativní zátěže (prostřednictvím sledování doby od podání MZ do jejího schválení, namátkové dotazování u ZS a KP).	Průběžně od 01/2013

Plán realizace souboru kroků v oblasti řešení administrativních bariér

Návrh rozšířené soupisky účetních dokladů

Kapitola	Položka rozpočtu	Název položky	Datum výdaje	Číslo dokladu v účetnictví	Částka	Dodavatel	Zdůvodnění výdaje pro projekt
1	Celkem	Osobní náklady	XXX	XXX	33 000	XXX	XXX
1	1.1.1	Manažerka projektu	12. 2. 2011	1	10 000	Ing. Nováková	Mzda manažerky za leden – řízení projektu
1	1.2.1	Asistentka manažera	12. 2. 2011	2	8 000	Bc. Svobodová	Mzda asistentky manažerky za leden – administrace projektu
1	1.3.2	Expert	12. 2. 2011	3	15 000	Doc. Horák	Autor textu publikace „Můj přítel ESF“.
2	Celkem	Cestovní náklady	XXX	XXX	0	XXX	XXX
3	Celkem	Zařízení	XXX	XXX	5 000	XXX	XXX
3	3.2	Mobilní telefon	10. 1. 2011	4	5 000	T-mobile	Telefon pro manažerku projektu, který současně slouží jako kontaktní a informační telefon pro cílové skupiny.
...							
...							
Atd.							

Souvislosti, příčiny a dopady

Je logické, že ačkoliv je Česká republika díky své velikosti relativně homogenní, rozdíly na trhu práce mezi jednotlivými kraji objektivně existují. Tyto rozdíly jsou ovlivněny zejména transformační úspěšností jednotlivých krajů a především jejich metropolitních areálů (viz Hampl 2005). Trh práce a regionální diferenciací je ovlivněna zejména geografickou lokalizací, zděděnou ekonomickou specializací z minulého režimu a dosaženou ekonomickou úrovní v transformačním období. Tyto faktory se odrážejí na trhu práce tj. na výši nezaměstnanosti, lokalizaci ekonomických subjektů, ale i v koncentraci sociálně vyloučených skupin obyvatel apod. Rozdíly na trhu práce na úrovni krajů existují a jsou již v posledních letech stabilizované. Nicméně dochází ke zvyšování rozdílů v rámci (uvnitř) jednotlivých krajů (na bázi ORP či okresů).

Prostředky z OPLZZ resp. realizované projekty jsou v současné době lokalizovány na základě aktivity žadatelů v jednotlivých krajích (globální granty), ale významná část financí je relokována do regionů prostřednictvím národních a regionálních individuálních projektů (na základě tzv. koeficientů potřebnosti). Na základě zjištěných informací a interních podkladů z ŘO OPLZZ lze však konstatovat, že ve všech prioritních osách to současně odpovídá poptávce i reálným potřebám na trhu práce. Tyto informace však z centrálního monitorovacího systému nevyplývají a jsou dostupná pouze na věcně příslušných odděleních MPSV. Zmíněný problém monitoringu byl zjištěn u většiny individuálních projektů, mj. v rámci PO 1 a PO 2 a bude nutné ho řešit. Dle dat z MSC2007 (k 5. 1. 2011) je významná část financí realizována v Praze (viz následující metodický postup).

Pro hodnocení regionálních alokací financí do jednotlivých regionů byla zpracována data z MSC2007. Z MSC2007 byla zjištěna položka "realizovaná investice v NUTS III", ve které je na základě místa realizace odvozena příslušná územní jednotka NUTS III a procentní podíl daného NUTSIII na projektu jako celku. Byl zde tedy vyjádřen podíl reálných investic v daném kraji. Na základě procentního podílu bylo možné vypočítat finanční alokaci z nasmlouvané (kontrahované částky). Podobná metodika bývá využívána pro reportování geografické lokalizace finančních prostředků pro EK. Jak však bylo uvedeno výše, data v monitorovacím systému Monit7+ i v MSC2007 vykazují hodnoty, které nekorespondují s realitou. Reálně tedy dochází ke přerozdělování finančních prostředků dle potřebnosti, nicméně z monitorovacího systému to nevyplývá a jsou uvedena nepřesná data (více viz samostatný dokument Závěrečná evaluační zpráva – technická část, kap. 4.3.2)

Celonárodní dopad je žádoucí zejména v PO 1, 4 a částečně 5. V těchto případech míra realizace projektů z OPLZZ odpovídá zejména sídelní struktuře a velikosti měst, ve kterých je nejvíce ekonomických subjektů (žadatelé v PO1) a úřadů veřejné správy (žadatelé v PO4). V případě PO 2 a 3 je důležité v budoucnu pokračovat v podpoře regionální dimenze a koncentrovat prostředky z OPLZZ do regionů, kde lze očekávat nejvyšší přínos na trhu práce resp., kde existuje největší potřeba problematiku nezaměstnanosti, tvorby pracovních míst či integraci vyloučených komunit nejvíce řešit. V současném programovacím období k takovému přerozdělování dochází a je nezbytné podobné kritéria relokace financí nastavit i od počátku období 2014+.

Z pohledu evaluátora je nezbytné upozornit, že by nebylo vhodné přesunovat více kompetencí na regionální úroveň. Výzvy by měly být centrálně řízené a s celonárodním dopadem (většina z nich), ale prostředky by měly být regionálně přerozdělovány (dle stanovených kritérií) podobně jako to je již prováděno v současném období. Současně by bylo vhodné otestovat a případně zavést tzv. regionální výzvy. Vybrané výzvy OP, jejichž smyslem jsou projekty namířené jakýmkoliv způsobem na snižování nezaměstnanosti, by mohly být specificky regionálně zaměřené (na regiony s nejvyššími problémy na trhu práce resp. na regiony, kde bude přínos financí z ESF

nejvyšší). Tento systém je nezbytné v druhé polovině současného období otestovat a v období 2014+ aplikovat u projektů zaměřených na aktivity podporované v současnosti PO 2 a PO3

Regionální diferenciaci by se měla týkat pouze intervencí, které jsou v současném období podporovány z PO 2 a 3, kde lze objektivně doložit velmi rozdílné potřeby na regionální úrovni. Naopak je správné, že většina výzev by byla celonárodních, zejm. v oblasti podpory adaptability, podpory veřejné správy či mezinárodní spolupráce, kde podpora regionální dimenze není relevantní.

Konkrétní kroky a doporučení k oblasti regionálních potřeb trhu práce:

Cíl: Dále pokračovat v posilování důrazu na regionální diferenciaci podpory z OPLZZ (či následného programu v 2014+) ve vhodných prioritních osách

Garant	Aktivita	Harmonogram
Věcně příslušný odbor	Zpracování podpůrných analýz reflektujících současné reálné potřeby na trhu práce v jednotlivých regionech. Analýzy by měly být zaměřeny na situaci, která je podporovaná v OPLZZ.	2011 – 2013 (průběžné aktualizace)
ŘO OPLZZ	Podpora osvěty týkající se možností podpory z ESF v regionech s problémy na trhu práce, které vykazují nízkou absorpční kapacitu (jako např. Moravskoslezský, Vysočina či Karlovarský kraj). Podpora osvěty vyplývá z výsledků Delphi metody. Je nezbytné specificky cílit semináře na cílové skupiny z PO2 a PO3 ve strukturálně postižených a hospodářsky slabých regionech.	2011 – 2013 (kontinuálně)
MPSV, příp. ve spolupráci s MMR	Dořešit vyplňování míst realizace v monitorovacím systému dle schválené metodiky NOK, zejm. u národních individuálních projektů.	Do konce srpna 2011 + pravidelná kontrola správnosti
ŘO OPLZZ	Připravit a otestovat regionálně zaměřenou výzvu v rámci PO 2 a PO 3 tak, aby byly prostředky koncentrovány pouze do regionů s nejvýznamnějšími problémy na trhu práce.	Druhá polovina roku 2011 (otestování)

SPECIFICKÁ DOPORUČENÍ VZTAŽENÁ K PRŮŘEZOVÝM I DÍLČÍM ASPEKTŮM PRIORITYNÍCH OS

Další specifická doporučení navržená evaluačním týmem v rámci ROV 2010 vyplynula z tematicky zaměřených evaluačních otázek a jsou v následující části uvedena souhrnně v následujících sekcích:

A - B) Průřezová doporučení

- administrace projektových žádostí, tj. situace před schválením a realizací projektů,
- monitoring OPLZZ.

C – K) Doporučení dle jednotlivých prioritních os OPLZZ (pozn. s ohledem na počet doporučení u PO1 a PO2 jsou rozlišena i na úrovni oblastí podpory, příp. také dle témat, např. finanční nastavení, indikátory)

U jednotlivých doporučení je uveden i jejich význam pro OPLZZ a realizovatelnost za použití následujících škál:

„**Význam**“ doporučení může být různorodý s ohledem na různé úrovně OPLZZ. Klasické číslování může automaticky evokovat hodnocení doporučení jako ve „škole“. Pro běžnou práci v rámci ŘO je však vhodné spíše identifikovat, pro kterou úroveň implementace OPLZZ je dané doporučení významné.

Význam: škála A až E;

- ❖ **A** - Jde o zlepšení implementace celého OPLZZ (tj. včetně žadatelů nebo příjemců a včetně interních změn v práci ŘO a ZS),
 - ❖ **B** - Jde o zlepšení implementace OPLZZ jen na úrovni některé z prioritních os OPLZZ
 - ❖ **C** - Jde o zlepšení implementace OPLZZ jen na úrovni oblasti podpory OPLZZ
 - ❖ **D** - Jde o zlepšení implementace OPLZZ jen pro určité skupiny (např. jen některé výzvy nebo vybrané skupiny příjemců)
 - ❖ **E** - Jde jen o interní a malé zlepšení implementace OPLZZ (tj. v samotné práci ŘO, příp. ZS).
- Pozn.: A, B, C, D** se týkají žadatelů/příjemců i ŘO/ZS, kdežto **E** jen ŘO/ZS

Realizovatelnost: škála 1- 5;

- 1 - je plně v kompetenci pracovníků ŘO OPLZZ zabývajících se příslušnou agendou (v rámci jednoho oddělení)⁵
- 2 – je plně v kompetenci ŘO OPLZZ (např. vyžaduje koordinaci více oddělení nebo rozhodnutí managementu ŘO)
- 3 – je realizovatelné na úrovni implementační struktury OPLZZ (koordinace ŘO a ZS)
- 4 – je realizovatelné pouze v širším pojetí dle gesce svěřených politik v kompetenci MPSV ČR
- 5 - MPSV ČR nemůže doporučení realizovat, přenáší podnět na jiný subjekt (např. MMR, vláda ČR)

⁵ Nejde pouze o pracovníky sekce evaluace – ale obecně. Jde-li např. o doporučení k publicitě, zda to vyřeší pracovníci, do jejichž gesce tato problematika spadá.

A) PRŮŘEZOVÁ DOPORUČENÍ TÝKAJÍCÍ SE PODMÍNEK ADMINISTRACE PROJEKTOVÝCH ŽÁDOSTÍ

Doporučení pro 2007 - 2013	1	Komunikace se žadatelem v případě návrhu na krácení rozpočtu
	Přijmout pravidlo, aby žadatel mohl podat vysvětlení k částem rozpočtu, které jsou v procesu hodnocení projektové žádosti, resp. v procesu přípravy na jednání výběrové komise, navrženy ke zkrácení v celkové výši více než 10% původně navrženého rozpočtu.	
	Význam	❖ A - Jde o zlepšení implementace celého OPLZZ (tj. včetně žadatelů nebo příjemců a včetně interních změn v práci ŘO a ZS)
	Realizovatelnost	• 3 – je realizovatelné na úrovni implementační struktury OPLZZ (koordinace ŘO a ZS)
Doporučení pro 2007 - 2013	2	Prověření možnosti zavedení zjednodušené formy žádosti
	<p>Prověřit možnost administrativního zjednodušení předkládaných žádostí s cílem u typizovaných projektů zavést zjednodušenou formu žádosti. V případě výzev, do nichž jsou předkládány standardní projekty, je reálné uvažovat o zjednodušení projektové žádosti do formy formuláře. Žadatel by vyplnil pouze věcné zaměření projektu, zjednodušený rozpočet a monitorovací indikátory. Velmi dobře lze uplatnit zjednodušené žádosti například u oblasti podpory 1.1, která má poměrně značnou absorpční kapacitu.</p> <p>Komentář: Jak ukazuje praxe hodnotitelů i provedený průzkum na vzorku žádostí v MONIT7+, je velké procento žádostí v současné době připravováno najatými agenturami, o čemž svědčí doslovně se opakující texty v různých žádostech. Zjednodušením žádostí do podoby formuláře by pravděpodobně byli žadatelé schopni připravovat projektové žádosti samostatně bez externího dodavatele. Navíc by byly projekty posuzovány spíše podle věcného zaměření a očekávaného přínosu než podle schopnosti najaté agentury erudovaně popsat způsoby eliminace rizik nebo složení či řízení projektového týmu.</p>	
	Význam	❖ B - Jde o zlepšení implementace OPLZZ jen na úrovni některé z prioritních os OPLZZ
	Realizovatelnost	• 2 – Je plně v kompetenci ŘO OPLZZ (např. vyžaduje koordinaci více oddělení nebo rozhodnutí managementu ŘO)
Doporučení pro 2007 - 2013	3	Zavést automatické zasílání posudků hodnotitelů žadatelům projektů
	Automaticky zasílat žadatelům posudky hodnotitelů, při školení hodnotitelů zdůraznit a následně vyžadovat, aby posudky obsahovaly konstruktivní zpětnou vazbu žadatelům, na základě které budou schopni zlepšit kvalitu své žádosti. <p>Pozn.: Toto doporučení přinese určité zvýšení administrativní náročnosti na straně implementačních subjektů OPLZZ.</p>	
	Význam	❖ D - Jde o zlepšení implementace OPLZZ jen pro určité skupiny (např. jen některé výzvy nebo vybrané skupiny příjemců)
	Realizovatelnost	• 3 – je realizovatelné na úrovni implementační struktury OPLZZ (koordinace ŘO a ZS)
Doporučení pro 2007 - 2013	4	Kvalita předkládaných žádostí individuálních projektů
	<p>Při hodnocení individuálních projektů (zejména v PO2 a PO4) vyplynulo, že jejich velká část nebyla napoprvé schválena z důvodu nepřiliš kvalitně zpracovaných projektových žádostí (např. nejasné vymezení aktivit nebo některých položek rozpočtu). Proto je nezbytné koncipovat budoucí individuální výzvy tak, aby byla zajištěna konkurence mezi návrhy (např. slučováním tematicky shodných výzev pro státní správu a územní samosprávu) a vytváření tlak na žadatele připravovat kvalitní projekty. Konkrétní opatření - vyhlašovat individuální výzvy tak, aby byl vždy větší počet možných žadatelů a předpokládaný objem předložených žádostí převyšoval finanční alokaci výzvy. Například sloučit tematicky podobně zaměřené výzvy pro státní správu, kraje a obce do jedné výzvy.</p> <p>Konkrétní příklad: Pokud bude vypsaná individuální výzva pro 13 krajů s max. velikostí projektu</p>	

Doporučení pro 2014+	<p>10 mil. a alokace výzvy bude 130 mil, tak je konkurence mezi žadateli nulová. Pokud se výzva navýší na 300 mil. a budou moci podávat žádosti i obce, lze očekávat vyšší tlak na kvalitu přípravy žádosti a tudíž i projektů.</p> <p>Vzhledem k tomu, že cílovou skupinou v PO4 jsou úřady, zaměstnanci úřadů a volení zástupci, a vliv na občana není v Benefit žádosti zohledněn, doporučujeme, uvádět vliv a přínos projektů PO4 pro veřejnost formou přílohy k žádosti (text max. 2000 znaků) a hodnotit tento vliv prostřednictvím specifického kritéria.</p> <p>U individuálních projektů nad 50 mil Kč navrhujeme stanovit jako nepovinnou přílohu <i>Analýzu nákladů a užitků</i> (CBA), která by však byla při věcném hodnocení bodově zvýhodněna. CBA dovoluje vyhodnotit celospolečenský užitek výsledků a dopadů realizovaných projektů. Jedině prostřednictvím dobře a zodpovědně zpracované CBA je možno vedle finančních nákladů a výnosů reflektovat i sociálně-ekonomické náklady a přínosy, jejichž příjemci, resp. plátcí nejsou jen osoby přímo spojené s projektem, ale také další subjekty jako veřejnost, stát, regiony, obce apod.).</p>	
	Význam	<ul style="list-style-type: none"> ❖ <i>B - Jde o zlepšení implementace OPLZZ jen na úrovni některé z prioritních os OPLZZ</i>
	Realizovatelnost	<ul style="list-style-type: none"> • <i>3 – je realizovatelné na úrovni implementační struktury OPLZZ (koordinace ŘO a ZS)</i>

B) PRŮŘEZOVÉ DOPORUČENÍ TÝKAJÍCÍ SE MONITORINGU OPLZZ

Doporučení pro 2007 - 2013	5	Aktualizovat výpočty dopadového indikátoru efektivity projektů OPLZZ
	<p>V druhé polovině roku 2011 aktualizovat výpočty indikátoru 430702 - „Efektivnost podpořených projektů“ - na základě metodiky stanovené v evaluaci ROV 2010.</p>	
	Význam	<ul style="list-style-type: none"> ❖ <i>E - Jde jen o interní a malé zlepšení implementace OPLZZ (tj. v samotné práci ŘO, příp. ZS).</i>
Realizovatelnost	<ul style="list-style-type: none"> • <i>1 - Je plně v kompetenci pracovníků ŘO OPLZZ zabývajících se příslušnou agendou (v rámci jednoho oddělení)</i> 	
Doporučení pro 2014+	6	Zařadit do sledování indikátor výsledku reflektující sladování rodinného a pracovního života
	<p>Mezi monitorovací indikátory zařadit indikátor výsledku 076010 Zlepšení podmínek pro sladování rodinného a pracovního života, kterým bude měřena ochota zaměstnavatelů vytvářet pracovní místa s flexibilním pracovním režimem. Obsah bude definován jako počet podpořených organizací, ve kterých byly zavedeny flexibilní formy organizace práce (sledování 6 měsíců po ukončení podpory), příp. počet pracovních míst v těchto organizacích.</p>	
	Význam	<ul style="list-style-type: none"> ❖ <i>B - Jde o zlepšení implementace OPLZZ jen na úrovni některé z prioritních os OPLZZ</i>
	Realizovatelnost	<ul style="list-style-type: none"> • <i>2 – Je plně v kompetenci ŘO OPLZZ (např. vyžaduje koordinaci více oddělení nebo rozhodnutí managementu ŘO)</i>

Doporučení pro 2014+	7	Sledování okruhů činností projektů v MONIT7+
	Zařadit v příštím programovém období do sledování v MONIT7+ rovněž i naplňování cíle prioritní osy. Sledování by mělo být provedeno u jednotlivých projektů prostřednictvím prováděných okruhů činností. Monitorovací systém by měl mít již v rámci projektové žádosti zakomponovanou možnost pro zaškrtnutí typu podporované činnosti. Tím bude procesně zajištěno nastavení monitoringu z hlediska sledování a strukturace podaných a realizovaných projektů dle jejich specifického zaměření.	
	Význam	❖ <i>E - Jde jen o interní a malé zlepšení implementace OPLZZ (tj. v samotné práci ŘO, příp. ZS).</i>
Realizovatelnost	<ul style="list-style-type: none"> • <i>5 - MPSV ČR nemůže doporučení realizovat, přenáší podnět na jiný subjekt (např. MMR, vláda ČR)</i> 	
Doporučení pro 2014+	8	Evidence cílových skupin
	V příštím programovém období zavést evidenci cílových skupin, které byly podpořeny v rámci realizovaného projektu OPLZZ, resp. nástupního programu. Doporučujeme zavést povinnost pro příjemce elektronicky dodávat do monitorovacího systému základní informace o cílové skupině, a to v minimálním rozsahu <i>Jméno, Příjmení, Datum narození, Bydliště, kontaktní email/telefon.</i> V tomto smyslu bude nezbytné začít pracovat na úpravách monitorovacího systému. Zde řešitelský tým doporučuje:	
	<ul style="list-style-type: none"> • Zavést jednotný monitorovací systém pro budoucí operační programy. Jednalo by se o jednotnou metodiku sběru dat a monitoring na úrovni řídicích orgánů. Smyslem je, aby bylo možné jednoduše vyhodnotit dopady a účelnost finančních prostředků. Jedna osoba totiž může být podpořena v rámci několika projektů z různých operačních programů a bylo by vhodné tyto informace mít pohromadě ve vazbě na šíři dopadu aktivit na cílové skupiny. Pokud žadatel podal (nebo již realizuje) další, věcně podobné projekty, a mohl by bezdůvodně čerpat část podpory na aktivity, dílčí výstupy a akce, jejichž náklady již jsou kryty jinými projekty (např. opakované financování věcně shodných nebo podobných vzdělávacích programů žadatele či partnera, který je poskytovatelem vzdělávání) je nezbytné zajistit přehodnocení takového projektu a případné krácení rozpočtu v těchto případech; • Nastavit v příštím monitorovacím období systém vykazování monitorovacích indikátorů tak, aby byla postižitelná i kvalitativní stránka podpory, tj. aby z monitorovacího systému bylo zjistitelné, jaký druh podpory cílová skupina získala, jako např. obecné a/nebo odborné vzdělávání v rozsahu x hodin, rekvalifikace, poradenství, apod. Jak v hodnotících kritériích, tak v požadavcích na monitoring by mělo být uvedeno, že žadatelé a příjemci musí podrobně referovat o veškeré práci s cílovými skupinami. Jak je kontaktovali, jak se od nich dozvěděli potřeby, podle čeho se rozhodovali o řešení, jak si zajišťovali zpětnou vazbu apod. 	
	Význam	❖ <i>A - Jde o zlepšení implementace celého OPLZZ (tj. včetně žadatelů nebo příjemců a včetně interních změn v práci ŘO a ZS)</i>
Realizovatelnost	<ul style="list-style-type: none"> • <i>5 - MPSV ČR nemůže doporučení realizovat, přenáší podnět na jiný subjekt (např. MMR, vláda ČR)</i> 	

C) DOPORUČENÍ PRO PRIORITNÍ OSU 1 – OBLAST PODPORY 1.1 – VYTVÁŘENÍ PODNIKOVÝCH SYSTÉMŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Doporučení pro 2007 - 2013	9	Podpora systémů rozvoje lidských zdrojů trvalého charakteru v podnicích
	Ve výzvách povinně požadovat vytvoření systému rozvoje lidských zdrojů trvalého charakteru prostřednictvím následujících dílčích doporučení:	
	i. Možnou formou aplikace tohoto doporučení je příprava samostatné výzvy nebo při hodnocení návrhu projektu bodově zvýhodnit aktivity zaměřené na vytváření podmínek pro zavedení trvalého systému v daném podnikatelském subjektu. Podporu rozvoje interního systému vzdělávání umožňuje výzva č. 34. Samostatné výzvy či bodové preference umožní žadatelům snížení nákladů na vzdělávání svých zaměstnanců. Vzdělávání by se mohlo pro potřeby sledování např. dokládat videonahrávkou, která by současně dále mohla sloužit jako výukový materiál.	
	ii. V příslušné výzvě definovat minimální požadavky na vlastnosti požadovaného systému ŘLZ. V současné době se totiž nepožaduje, aby systém ŘLZ obsahoval individuální plány kvalifikačního, resp. profesního rozvoje jednotlivých zaměstnanců.	
iii. V případě středních a větších podniků podporovat pouze rozvoj znalostí a dovedností u pracovníků nižší a střední úrovně, nikoliv top a vyššího managementu (jejich vzdělávání ponechat na zaměstnavateli). V případě mikro a malých podniků toto rozdělení není žádoucí.		
Význam		❖ <i>D - Jde o zlepšení implementace OPLZZ jen pro určité skupiny (např. jen některé výzvy nebo vybrané skupiny příjemců)</i>
Realizovatelnost		• <i>3 – Je realizovatelné na úrovni implementační struktury OPLZZ (koordinace ŘO a ZS)</i>

D) DOPORUČENÍ PRO PRIORITNÍ OSU 1 – OBLAST PODPORY 1.1 – FINANČNÍ NASTAVENÍ

Doporučení pro 2007 - 2013	10	Zálohové financování pro mikro a malé podniky v oblasti podpory 1.1
	V případě mikro a malých podniků umožnit vyplacení finančních prostředků ze strany zadavatele v podobě záloh v oblasti podpory 1.1.	
	Význam	❖ <i>C - Jde o zlepšení implementace OPLZZ jen na úrovni oblasti podpory OPLZZ</i>
Realizovatelnost		• <i>2 – Je plně v kompetenci ŘO OPLZZ (např. vyžaduje koordinaci více oddělení nebo rozhodnutí managementu ŘO)</i>
Doporučení pro 2007 - 2013	11	Životaschopnost projektů v oblasti podpory 1.1 a otestování možnosti jejich spolufinancování ze strany konečných příjemců
	Při rozhodování o poskytování podpory uplatňovat ukazatel „životaschopnost podniku“, jako tomu bylo např. v projektech řízených Czechinvestem. Zároveň je žádoucí do konce stávajícího programového období otestovat systém spolufinancování u plánovaných výzev v oblasti podpory 1.1, kde existuje poměrně vysoká absorpční kapacita. Je tedy vhodné nastavit míru spolufinancování na úrovni národního spolufinancování, tj. 15 %. Spolufinancování se musí týkat všech zástupců potenciálních žadatelů oblasti podpory 1.1. Hlavním účelem je snížení počtu méně potřebných žádostí a celková úspornost na úrovni výzev i podpořených projektů. Se zbytečně vysokým rozpočtem bude příjemcům stoupat i vlastní podíl, resp. potřeba jej prokázat.	
	Význam	

		OPLZZ
Realizovatelnost		<ul style="list-style-type: none"> 3 – je realizovatelné na úrovni implementační struktury OPLZZ (koordinace ŘO a ZS)

E) DOPORUČENÍ PRO PRIORITNÍ OSU 1 – OBLAST PODPORY 1.1 – INDIKÁTORY

Doporučení pro 2014+	12	Zavedení indikátorů výstupů a výsledků odrážejících dosažené efekty podpory
	Na úrovni projektů zavést indikátory výstupů a výsledků, které odrážejí dosažené efekty podpory (např. získání kvalifikovanějšího místa, udržení pracovního místa, obsazení místa s flexibilním režimem). V souvislosti s realizací tohoto doporučení bude třeba zavést tyto monitorovací indikátory:	
	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 07.01.xx (dosud není zaveden) - Počet prac. míst obsazených osobami, které byly převedeny v důsledku podpořeného proškolení trvale na místo s vyššími kvalifikačními požadavky (pro absolventy kurzů nad 40 hodin výuky); ✓ 07.01.xx (dosud není zaveden) – Počet ohrožených prac. míst, které byly díky realizaci projektu prokazatelně zachovány po dobu alespoň šesti měsíců od ukončení příslušného kurzu. 	
	Význam	❖ C - Jde o zlepšení implementace OPLZZ jen na úrovni oblasti podpory OPLZZ
	Realizovatelnost	<ul style="list-style-type: none"> 3 – je realizovatelné na úrovni implementační struktury OPLZZ (koordinace ŘO a ZS)
Doporučení pro 2014+	13	Rozšíření požadavků na udržitelnost projektů v oblasti podpory 1.1
	Rozšířit požadavky na udržitelnost výstupů a výsledků projektů. Navrhujeme:	
	i. <u>07.57.00 Počet nově vytvořených/ inovovaných produktů</u> ; doba udržitelnosti: jeden kalendářní rok od skončení projektu; po tuto dobu musí příjemce prokazatelně používat minimálně 80 % vytvořených/inovovaných produktů. Rozšířit výčet produktů v monitorovacích indikátorech 07.57.00 o systém řízení lidských zdrojů. ii. <u>07.46.13 Počet úspěšných absolventů kurzů celkem</u> ; doba udržitelnosti: jeden kalendářní rok od skončení projektu; po tuto dobu musí minimálně 80 % úspěšných absolventů aktivně spolupracovat s příjemcem (zaměstnanecký poměr na úplný nebo částečný úvazek nebo externí spolupráce na základě smlouvy).	
	Význam	❖ B - Jde o zlepšení implementace OPLZZ jen na úrovni některé z prioritních os OPLZZ
	Realizovatelnost	<ul style="list-style-type: none"> 2 – Je plně v kompetenci ŘO OPLZZ (např. vyžaduje koordinaci více oddělení nebo rozhodnutí managementu ŘO)

F) DOPORUČENÍ PRO PRIORITNÍ OSU 1 – OBLAST PODPORY 1.2

Doporučení pro 2007 - 2013	14	Přehodnocení cílů oblasti podpory 1.2, zrychlení implementace a realokace
	V rámci celé oblasti podpory 1.2 by mělo být provedeno důsledné přehodnocení a redefinování naplňování cílů a efektivní nasměrování finančních prostředků ku prospěchu zaměstnanců restrukturalizovaných podniků a jejich uplatnitelnosti na trhu práce. V této oblasti podpory je nutné zrychlit celkovou implementaci a zprocesování žádostí. Jedná se zejména o zkrácení doby od předložení žádosti do vydání rozhodnutí o realizaci projektu ze strany ŘO (hlavním účelem je podpořit zaměstnance restrukturalizovaných, nikoliv zkrachovalých podniků). Část finanční alokace, která nebude úspěšně vyčerpána, je pak nezbytně částečně realokovat v rámci prioritní osy do oblasti podpory 1.1.	
	Význam	❖ <i>C - Jde o zlepšení implementace OPLZZ jen na úrovni oblasti podpory OPLZZ</i>
	Realizovatelnost	• <i>1 - Je plně v kompetenci pracovníků ŘO OPLZZ zabývajících se příslušnou agendou (v rámci jednoho oddělení)</i>
Doporučení pro 2007 - 2013	15	Vymezení subjektu konečného příjemce v oblasti podpory 1.2
	Restrukturalizovaný podnik by neměl být nositelem žádosti, resp. projektu. Nositelem projektu zaměřeného na řešení problémů restrukturalizace by měl být subjekt úzce spolupracující se zaměstnavateli restrukturalizovaných podniků, popř. odvětví, sociálními partnery, vzdělávacími institucemi a v neposlední řadě i státem. Pomoc při hromadném propouštění by měly iniciovat/koordinovat jiné subjekty, např. ÚP, NNO nebo odbory. Připravenost intervence v rámci oblasti podpory 1.2 musí být v okamžiku potřeby velmi vysoká, tj. příslušný projekt se musí realizovat nejen před propouštěním, ale i po skončení propouštění zaměstnanců. Restrukturalizovaný podnik může působit v roli partnera, ale toto by nemělo být pro aktivity oblasti podpory 1.2 podmínkou. Restrukturalizované podniky se totiž v době jejich problémů často zabývají zabezpečením fungování jejich společnosti, méně pak koncentrují pozornost na své zaměstnance.	
	Význam	❖ <i>C - Jde o zlepšení implementace OPLZZ jen na úrovni oblasti podpory OPLZZ</i>
	Realizovatelnost	• <i>3 – je realizovatelné na úrovni implementační struktury OPLZZ (koordinace ŘO a ZS)</i>

G) DOPORUČENÍ PRO PRIORITNÍ OSU 2 – OBLAST PODPORY 2.1

Doporučení pro 2007 - 2013	16	Podpořit věcný pokrok oblasti podpory 2.1 vyhlášením dalších výzev
	Zařadit v dalších výzvách mezi podporované aktivity (podpořené činnosti) školení pracovníků, kteří individuální přístup přímo zajišťují a přichází s cílovou skupinou do přímého kontaktu. V dalších výzvách konkrétně specifikovat aktivity zaměřené na plnění strategického cíle <i>Rozvoj spolupráce se sociálními partnery a dalšími institucemi spolupracujícími na trhu práce</i> , a toto rovněž reflektovat v hodnotících kritériích.	
	Význam	❖ <i>B - Jde o zlepšení implementace OPLZZ jen na úrovni některé z prioritních os OPLZZ</i>
	Realizovatelnost	• <i>3 – je realizovatelné na úrovni implementační struktury OPLZZ (koordinace ŘO a ZS)</i>
D př	17	Potenciál grantových projektů

	<p>V budoucím období soustředit pozornost především na grantové projekty, kde se ukazuje, že absorpční kapacita v této oblasti je podstatně vyšší než finanční objemy stanovené ve výzvách. Dobré grantové projekty jsou schopné zajistit řešení aktuálních podmínek v konkrétních podmínkách příslušných území a zajistit individuální a cílený přístup k cílovým skupinám a zapojení osob nejvíce vzdálených od trhu práce a osoby s kumulovanými překážkami zaměstnanosti.</p>
Význam	❖ <i>B - Jde o zlepšení implementace OPLZZ jen na úrovni některé z prioritních os OPLZZ</i>
Realizovatelnost	• <i>2 – Je plně v kompetenci ŘO OPLZZ (např. vyžaduje koordinaci více oddělení nebo rozhodnutí managementu ŘO)</i>

H) DOPORUČENÍ PRO PRIORITNÍ OSU 2 – OBLAST PODPORY 2.2

Doporučení pro 2007 - 2013	18	Realokace finančních prostředků z oblasti podpory 2.2 v rámci prioritní osy
	<p>Jako variantu řešení nevyhovující situace v úrovni nakontrahovaných a návazně i čerpaných finančních prostředků z OPLZZ je nutné připravit návrh alokace finančních prostředků, které nebudou vyčerpány v rámci oblasti podpory 2.2. k posílení oblasti podpory 2.1. (zejména pro grantové projekty).</p>	
	Význam	❖ <i>B - Jde o zlepšení implementace OPLZZ jen na úrovni některé z prioritních os OPLZZ</i>
	Realizovatelnost	• <i>2 – Je plně v kompetenci ŘO OPLZZ (např. vyžaduje koordinaci více oddělení nebo rozhodnutí managementu ŘO)</i>
Doporučení pro 2007 - 2013	19	Věcné zaměření oblasti podpory 2.2
	<p>Oblast podpory 2.2. je nutno zaměřit na posílení priorit politiky zaměstnanosti a služeb zaměstnanosti, finanční krytí a změnu organizačního uspořádání služeb zaměstnanosti. Důvodem pro nízké čerpání finančních prostředků z oblasti podpory 2.2. a nedostatečného počtu předkládaných projektů je způsoben nízkou „kvalitativní“ kapacitou příslušných útvarů MPSV a probíhající reorganizací v rámci tohoto úřadu. V rámci procesu reorganizace systému úřadů práce v ČR je nutné se v rámci oblasti podpory 2.2 zaměřovat zejména na:</p> <ul style="list-style-type: none"> • klíčové partnery na regionální úrovni, tj. Rady hospodářské a sociální dohody v jednotlivých krajích a krajské Rady pro rozvoj lidských zdrojů, v nichž mají zastoupení i úřady práce; • posílení struktur podporujících přípravu zaměstnanců služeb zaměstnanosti, tvorby a rozvoje nestátních institucí trhu práce a širší zapojení samosprávných celků do řešení problémů zaměstnanosti včetně dalších klíčových partnerů na regionální úrovni; • zlepšení komunikace nejen mezi MPSV jako příjemcem pomoci pro realizaci systémových projektů s Úřady práce, které zajišťují řešení regionálních individuálních projektů, ale i subjekty – příjemci pomoci pro řešení grantových projektů v oblasti šíření informací o postupu řešení těchto projektů a především o jejich výstupech a výsledcích s doporučením příkladů dobré praxe pro aplikaci v probíhajících nebo připravovaných projektech. Vybudovat účinný systém zajišťující zpětnou vazbu a výměnu zkušeností. 	
	Význam	❖ <i>C - Jde o zlepšení implementace OPLZZ jen na úrovni oblasti podpory OPLZZ</i>
	Realizovatelnost	• <i>4 – Je realizovatelné pouze v širším pojetí dle gesce svěřených politik v kompetenci MPSV ČR</i>

CH) DOPORUČENÍ PRO PRIORITNÍ OSU 3 JAKO CELEK

Doporučení pro 2007 - 2013	20	Omezení překryvů IP a GG v prioritní ose 3
	Omezit možnost překryvů individuálních projektů a globálních grantů důsledným monitorováním (formou vytvoření databáze či doplnění stávající databáze projektů) podporovaných činností a cílových skupin v konkrétním regionu u IP na úrovni příjemce IP kraje. Výsledky takového monitorování by se následně braly v úvahu při hodnocení projektových žádostí globálních grantů a projekty, jejichž kombinace podporovaných činností a cílové skupiny v konkrétním regionu jsou již podpořeny individuálním grantem, by nepodpořil.	
	Význam	❖ <i>B - Jde o zlepšení implementace OPLZZ jen na úrovni některé z prioritních os OPLZZ</i>
Realizovatelnost	• <i>5 - MPSV ČR nemůže doporučení realizovat, přenáší podnět na jiný subjekt (kraje)</i>	

I) DOPORUČENÍ PRO DÍLČÍ OBLASTI PODPORY PRIORITNÍ OSY 3 – DÍLČÍ REALOKACE

Doporučení pro 2007 - 2013	21	Zrychlení implementace oblasti podpory 3.2 a realokace
	Pokud se v důsledku předkládání nekvalitních projektů nepodaří prostředky alokované na oblast podpory 3.2 (<i>Podpora sociální integrace příslušníků romských lokalit</i>) vyčerpat, lze je převést např. do oblasti podpory 3.1, která také pracuje s cílovou skupinou vymezenou v oblasti podpory 3.2.	
	Význam	❖ <i>C - Jde o zlepšení implementace OPLZZ jen na úrovni oblasti podpory OPLZZ</i>
Realizovatelnost	• <i>3 – je realizovatelné na úrovni implementační struktury OPLZZ (koordinace ŘO a ZS)</i>	
Doporučení pro 2007 - 2013	22	Zrychlení implementace oblasti podpory 3.3 a realokace
	Podpořit vyšší alokací výzev projekty v oblasti podpory 3.3 (<i>Integrace sociálně vyloučených skupin na trhu práce</i>), zejména ty zaměřené na tvorbu nových pracovních míst pro znevýhodněné skupiny. ŘO musí věnovat v roce 2011 oblasti podpory 3.3 zvýšenou pozornost a v případě nízkého tempa věcného naplnění příslušných indikátorů zvážit realokaci do ostatních oblastí podpory v rámci PO3.	
	Význam	❖ <i>C - Jde o zlepšení implementace OPLZZ jen na úrovni oblasti podpory OPLZZ</i>
Realizovatelnost	• <i>3 – je realizovatelné na úrovni implementační struktury OPLZZ (koordinace ŘO a ZS)</i>	
Doporučení pro 2007 - 2013	23	Dílčí realokace finančních prostředků z oblasti podpory 3.4 (výzva č. 10)
	Uskutečnit převod části prostředků z výzvy č. 10 do oblasti podpory 3.1. Výzva č. 10 je pro individuální projekty systémového charakteru a jediným žadatelem může být Odbor rodiny a dávkových systémů MPSV. Odbor rodiny a dávkových systémů v současné době jedná o převedení prostředků z výzvy č. 10 do oblasti podpory 3.1, ve které chce předložit rozsáhlý projekt zaměřený na pěstounskou péči. Tento záměr podporujeme, neboť je plně v souladu s řešením vážného deficitu rodinné politiky a péče o děti v ČR. Část uvolňovaných prostředků však ponechat v oblasti 3.4 k posílení rozpočtu globálních grantů (vzhledem k mnohanásobnému převisu poptávky a k výše uváděným doporučením pro příští výzvy).	
	Význam	❖ <i>C - Jde o zlepšení implementace OPLZZ jen na úrovni oblasti podpory</i>

		OPLZZ
Realizovatelnost		<ul style="list-style-type: none"> 3 – je realizovatelné na úrovni implementační struktury OPLZZ (koordinace ŘO a ZS)

J) DOPORUČENÍ PRO PRIORITNÍ OSU 4 – KVALITA A ZAMĚŘENÍ PŘEDKLÁDANÝCH PROJEKTŮ

Doporučení pro 2007 - 2013	24	Opravy projektových žádostí – lhůta, počet oprav, rizika, jiné výzvy
		Zavést pravidlo maximálně jedné možné opravy žádosti (v případě individuálních projektů), která bude předložena nejpozději do 3 měsíců od vrácení k přepracování. Po přesažení této lhůty bude žádost klasifikována jako „vyřazena pro nezáměr žadatele“. Dílčím rizikem tohoto doporučení je nevyčerpání finančních prostředků u konkrétních výzev pro individuální projekty. Případné nevyčerpané finanční prostředky bude možné využít k vypsání jiných výzev na opatření, kde jsou úřady schopny předložit kvalitní a přínosné projekty (např. na specifické vzdělávání zaměstnanců veřejné správy) a zvážit snížení hranice pro minimální velikost projektu (např. na úroveň 200 000 Kč).
	Význam	❖ E - Jde jen o interní a malé zlepšení implementace OPLZZ (tj. v samotné práci ŘO, příp. ZS)
	Realizovatelnost	<ul style="list-style-type: none"> 2 – Je plně v kompetenci ŘO OPLZZ (např. vyžaduje koordinaci více oddělení nebo rozhodnutí managementu ŘO)
Doporučení pro 2007 - 2013	25	Vypsat výzvu na problematiku snižování administrativní zátěže ve veřejné správě
		Vzhledem k tomu, že dosavadní podpořené projekty PO4 se zaměřovaly na snižování administrativní zátěže ve veřejné správě pouze minimálně, doporučujeme speciálně vypsat a zaměřit výzvu na tuto tematiku . Výzvu otevřít všem subjektům veřejné správy a ponechat na nich, aby sami identifikovali slabá místa a navrhli způsob jejich řešení. Dle provedeného dotazníkového šetření vyplynulo, že 64 % respondentů považuje administrativní zátěž za překážku ve své práci, naproti tomu pouhých 14 % respondentů uvedlo, že projekty PO4 přispěly ke snížení administrativní zátěže. V tomto smyslu lze vyvodit určitou potřebu řešení této tematiky.
	Význam	❖ B - Jde o zlepšení implementace OPLZZ jen na úrovni některé z prioritních os OPLZZ
	Realizovatelnost	<ul style="list-style-type: none"> 3 – je realizovatelné na úrovni implementační struktury OPLZZ (koordinace ŘO a ZS)

K) DOPORUČENÍ PRO PRIORITNÍ OSU 5 – VYUŽITÍ ZKUŠENOSTÍ Z MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

Doporučení pro 2007 - 2013	26	Finanční pokrok PO5 a případná realokace do jiných PO
	Věnovat zvýšenou pozornost finančnímu pokroku prioritní osy 5 . V případě neuspokojivého tempa naplňování hodnot věcných indikátorů PO5 bude vhodné připravit podmínky pro realokaci na jiné prioritní osy OPLZZ. Definitivní rozhodnutí k této tématice by mělo být ŘO provedeno na konci roku 2011, aby bylo možné připravit podklady pro příslušné schválení Evropskou komisí (navýšení roční alokace 2013 u vybraných prioritních os).	
	Význam	❖ <i>B - Jde o zlepšení implementace OPLZZ jen na úrovni některé z prioritních os OPLZZ</i>
Realizovatelnost	• <i>2 – Je plně v kompetenci ŘO OPLZZ (např. vyžaduje koordinaci více oddělení nebo rozhodnutí managementu ŘO)</i>	
Doporučení pro 2014+	27	Mainstreaming výsledků PO5 v ČR a programové období 2014+
	V PO5 se objevuje relativně často realizace aktivit směřující na mainstreaming výsledků projektů, včetně ovlivnění legislativního procesu. To může pomoci vysokým dopadům této PO. Proto je vhodné využít systémových analýz realizovaných v rámci projektů PO5 OPLZZ k diskusi přípravy pro nové programové období 2014+. Například v oblasti zlepšování přístupu a návratu na trh práce pro osoby obtížně integrovatelné se jedná o projekty 12.00001, 12.00037, 51.00042, 51.00047; posilování sociální ekonomiky, zejména komunitních služeb - projekty 12.00021, 51.00010 a 12.00038, 12.00125 (komunitní projekty partnerství); rovné příležitosti žen a mužů - projekt 51.00066 a integrace na trhu práce pro cizince v projektu 12.00072.	
	Význam	❖ <i>B - Jde o zlepšení implementace OPLZZ jen na úrovni některé z prioritních os OPLZZ</i>
Realizovatelnost	• <i>1 - Je plně v kompetenci pracovníků ŘO OPLZZ zabývajících se příslušnou agendou (v rámci jednoho oddělení)</i>	
Doporučení pro 2014+	28	Financování zahraničních expertů v projektech mezinárodní spolupráce
	V příštím programovém období je žádoucí umožnit financování „provedené práce“ zahraničních expertů. Stávající situace není nastavena na proplácení mzdových nákladů zahraničním expertům, což bylo identifikováno jako administrativní bariéra, kterou by bylo vhodné v příštím programovacím období odstranit.	
	Význam	❖ <i>D - Jde o zlepšení implementace OPLZZ jen pro určité skupiny (např. jen některé výzvy nebo vybrané skupiny příjemců)</i>
Realizovatelnost	• <i>2 – Je plně v kompetenci ŘO OPLZZ (např. vyžaduje koordinaci více oddělení nebo rozhodnutí managementu ŘO)</i>	

5. ZKUŠENOSTI Z ROV 2010 A NÁMĚTY TÉMAT PRO BUDOUCÍ EVALUACE

V průběhu celé evaluace narážel evaluační tým na **zásadní problém spočívající v nedostatku validních dat a informací k jednoduchému a efektivnímu vyhodnocení dopadů programu.** Informace ani podkladové materiály, na základě kterých by bylo možné provést evaluaci skutečných výsledků a dopadů, nejsou žádným způsobem systematicky sbírány. Jediný způsob sběru dat se soustřeďuje na sběr monitorovacích indikátorů, které však mají v řadě případů téměř nulovou vypovídací hodnotu.

Navíc **není vůbec žádným způsobem podchycena informace o cílových skupinách**, které většinou jako jediné mohou relativně objektivně posoudit výsledky a dopady realizovaných projektů. Oslovení cílových skupin prostřednictvím realizátorů projektů bylo částečně úspěšné pouze v PO4, kde odpovědělo 83 respondentů. V jiných prioritních osách se však návratnost pohybovala na úrovni jednotlivců, někde dokonce nebyla odpověď žádná (PO 5). Pozitivní informací je, že v **této souvislosti je již řešen dílčí evaluační projekt zaměřený na souvislosti problematiky cílových skupin**, sběr informací o podpořených osobách, zejména s cílem získat jejich hodnocení, případně mapovat přínosy jejich podpory (zda získali pracovní místo, zda si místo udrželi, apod.).

Dalším problémem je i to, že v projektových žádostech i v monitorovacích zprávách se **málo popisuje způsob práce s cílovou skupinou.** Většina realizátorů si vytváří vlastní hodnocení dopadů příslušných projektů na cílové skupiny, nicméně výsledky těchto hodnotících aktivit nejsou dále předávány či centralizovány v rámci implementační struktury OPLZZ. Pro přenositelný know-how je důležité, aby další zájemci mohli čerpat z metodických zkušeností příjemců.

V tomto smyslu jsou formulována i příslušná doporučení. Současně doporučujeme provést i následující evaluace, které by pomohly objasnit či odstranit některá slabá místa identifikovaná v ROV 2010.

EVALUACE HOSPODÁRNOSTI PROGRAMU

Při řešení této evaluace zjistil řešitelský tým několik skutečností, které indikují ne zcela hospodárné využívání veřejných prostředků. Jedná se zejména o veřejné zakázky realizované převážně za předpokládanou hodnotu, nadhodnocené rozpočty projektů, výrazně rozdílné (mezi jednotlivými výzvami) a přitom poměrně vysoké průměrné náklady na jednu podpořenou osobu, duplicitní projekty nebo zcela identické projekty realizované různými žadateli. Tuto evaluaci doporučujeme provést hloubkově jako samostatnou.

Zdůvodnění navržené evaluace:

Evaluaci je vhodné provést z důvodu prověření efektivity nakládání s prostředky daňových poplatníků, zvýšení efektivity, ale i posílení transparentnosti celého programu.

Vhodný způsob realizace:

Vzhledem k rozsahu a závažnosti navrhované evaluace ji doporučujeme provést samostatně, případně společně s níže navrženou evaluací administrativní zátěže programu, a soustředit se na tato témata související s efektivností:

- Veřejné zakázky realizované v rámci projektů OPLZZ – prověřit, jak transparentně a otevřeně jsou realizovány jednotlivé veřejné zakázky a jakých úspor je soutěží dosahováno;
- Existence duplicitních projektů – v rámci ROV 2010 byly zjištěny téměř totožné projekty zpracované evidentně stejnou osobou. Zaměřit se na tyto projekty a prověřit, zda v rámci těchto projektů nejsou vyvíjeny a několikrát zaplacené stejné produkty;

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

- Nákladnost opatření – identifikovat srovnatelná opatření (školení, vytvoření pracovního místa, studie) a porovnat jejich nákladnost v jednotlivých projektech.

EVALUACE ADMINISTRATIVNÍ ZÁTĚŽE

Vysoká administrativní zátěž konečných příjemců je věčným evergreenem ve všech evaluačních zprávách, nicméně skutečná administrativní zátěž je spíše subjektivním dojmem zejména konečných příjemců. Doporučujeme proto provést evaluaci toho, jaká skutečně administrativní zátěž nejen příjemců, ale i implementačních pracovníků je, a kde jsou největší potenciály pro její snížení (včetně problematiky monitorovacích zpráv částečně řešené již v této evaluaci).

Zdůvodnění navržené evaluace:

Zjištění skutečné administrativní náročnosti realizace projektů a implementace programu. Zjištění základního stavu pro posouzení vývoje administrativní náročnosti. Návrh odstranění největších bariér.

Vhodný způsob realizace:

Vzhledem k rozsahu a závažnosti navrhované evaluace ji doporučujeme provést samostatně, případně společně s výše navrženou evaluací hospodárnosti programu.

LONGITUDUÁLNÍ EVALUACE VĚČNÝCH DOPADŮ OPLZZ V ČR

Zdůvodnění navržené evaluace

Značné přetížení pracovníků ŘO a ZS dlouhodobě způsobuje silný důraz na hodnocení administrativních a finančních nesrovnalostí a naopak nejsou hodnoceny reálné dopady a přidaná hodnota podpořených projektů. Navržená dlouhodobá evaluace by se měla zaměřit právě na kvalitu výstupů a výsledků u vybraných projektů v jednotlivých prioritních osách. Tímto způsobem by byl podchycen alespoň náhodně vybraný vzorek projektů. Systém evaluace doporučujeme zavést do konce stávajícího programového období a od roku 2014+ zavést jako nedílnou součást hodnocení programu. Realizací zadavatel získá reálnou představu o skutečném přínosu financovaných projektů z ESF.

Vhodný způsob realizace:

Kombinace kvantitativního a kvalitativního hodnocení na vzorku případových studií v jednotlivých prioritních osách.